

22

CORNVCO-

PIÆ IOANNIS

RAVISII TEX-

TORIS EPI-

TOME.

*Quæ res, quibus orbis locis abundè
proueniant, alphabetico or-
dine complectens.*

LVGDVN I,

APVD ANT. GRYPHIVM

M. D. LXXXVI.

R. F.

*Amphitryoniadem mouit Calydonius amnis
Fortia promolli praelia Marte gerens.
Non tulit Alcides inuictum tam male vinci,
Quam bene victori Deianira fuit.
Dū fugit in formas, taurique in imagine pugnat,
Et victus mugit trux Achelous humi,
Iam simul & pulchram cum cornu perdit amicam:
Nonnihil at laudis frons lacerata dedit.
Fudit opes varias pleno bona copia cornu,
Et sacrata suis pendet adusque tholis.
Quum reparat Textor totum dum permeat orbem,
Omnia perlustrans, ut meliora ferat.
Hos texit flores solus quos nouit Apollo,
Quosque suis hortis clara Minerva legit.
Victor Alexicacus domitor virtute laborum
Pandit Textori quod via laudis eat.*

AD DOCTISSI-
MVM VIRVM BLA-
SIVM MADRONETVM
RAVISII TEX-
TORIS
EPIGRAMMA.

Nullane librorum poterit satiare supellex,
Nulla tuam Blasii bibliotheca sitim?
Nō adeo feruet, quē lasit aquatica dipsas,
Aut bibitis Hydrops insaturatus aquis,
Ut ibi perpetuis studiis furiosa cupido.
Crescit & ad Musas impetuosus amor.
Si facis hoc, multo ut possis ditescere lucro,
Magnarūque tibi crescat acervus opum,
Desine: te noster poterit saturare libellus,
Sis licet immani Crassus auaritia,
Omnia munifico dabit hac tibi copia cornu,
Et Phrygio poteris ditior esse Mida.
Vis aurum & gemmas? Est gemmis diues & auro.
Vis ferrum & chalybem? ferrum habet & chalybem.
Fingere vis statuas? Bimaris dabit era Corinthi.
Quaris habere rosas? floret ubique rosis.
Vis armenta? dabit Spartani armenta Galesti.
Quaris mella? dabit quicquid Hymmettus habet.
Vngere vis crines, vel corpus aromate? plena est.
Quaris aues? auibus plena & aperta sonat.
Quaris opes alias? Rhodium tibi proferet imbrem,
Vis cerasos? cerasis plurima ubique rubet.

*Vis mensas mauri citrum tibi mittet Atlantis.
Pruna? dabit quicquid prisca Damascus alit.
Dat cedros Libani, dat quas pari Ida, cupressos,
Cinnama, que mittit diues odoris Arabs.
Lucrini conchas, Graia Sicyonis alutam,
Hic dabit Argos equos India diues ebur.
Electrum Aethiopes fruges Cerealis Eleusis,
Hybla fauos, flores Enna vetusque Samos.
Ostrum antiqua Tyros, lanas imbelles Tarentum,
Sassina lac, Memphis stammina Sparta canes.
Ne tua maiores remorentur seria nuga,
Hoc licet exiguu munere diues eris.
Non tot opes habuit Babylon, non prisca Corinthus,
Non tot sceptriferi possidet arca Iouis.*

CORNVCOPIAE

IOANNIS RAVISII

TEXTORIS EPITOME

PRAEFATIO.

ON video, vnde sequens opusculum (quod à rerum multitudine CORNVCOPIAE appellare libuit) commodius ac decenter magis auspicari liceat, quam ab Auro. Scribit Plinius, Senatū Romanum lōgo tempore exiguum habuisse aurum: adeo, vt quum à Gallis capta vrbe pax emeretur, nō plus quam mille pōdo dari potuerint. Homerus scribit, Viros olim crinibus aurum implicuisse: vt nunc frequēs est, & peculiare Anglis, aureas catenas collo inuolutas ostentare. Gallos cum auro pugnare solitos Torquatus est indicio. In Quintiorū familia aurum nec feminas quidē habere moris fuit. Romani, auxiliares externos torquibus aureis donauere, ciuicos nō nisi argēteis: Creuit paulatim omnium rerum luxuria, quum homines gustato voluptatis succo lapsi sunt in ebrietatem. Nam Bruti temporibus, mulieres pedibus aurum gestare coeperūt, nedum collo & digitis. Poppaea Neronis vxor soleas aureas suis equis fecisse legitur. Antonius Triumuir corporis extremēta non nisi vasis aureis excipiebat. Ferunt Agomē celū, Alexandri magni praefectum, aureis clauis crepidas suffixisse. Aureus nummus post annum L x i. percussus est, quam argenteus. Spartacus interdixit castris suis, ne quis aurum haberet aut argentum. In Tyris aluco oppidum est Babytace, cuius incolę mortalium soli aurum in odio contrahunt. Esseni quoque (vt idem testatur libro v.) ab occidentali littore sine vlla formina & sine pecunia degunt. Quod vtinam imitarentur nostrates. Non tot insidiis humana vita circumueneretur. Non esset tam frequens venenorum vsus. Omnes maiore animi tranquillitate viuerent, & profundiore dormirent somno. Cessarent, quę inde enascuntur, belli cōtagia. Neque aliena prosperitas retorto limaretur oculo. Sed surdis cano. Si me ruperō, quod iam inualuit malum nō solū non abolebo, sed nec minūā quidē. Auro nihil igne deperit. Propterea tutum est ab incendiis, & rogis durante materia. Quinimo quod sepius arsit proficit ad bonitatem. Aurum vbi igne probatum est, vocatur obrizum & purum. Si auro

liquefcenti gallinarum membra misceantur, consumunt illud in se, ita hoc venenum auri est inquit Plinius. Verrius apud eundem testis est, Tunica aurea triumphasse Tarquinius Priscum. Nunc veniendum est ad institutum dicendumque de iis locis, in quibus plurimum auri quondam repertum est.

LOCA DIVERSIS
REBUS ABUNDANTIA.

Auro, & aurifodinis.

Hispaniam metallis omnibus, nedum auro abundare docet Plin. Metallis (inquit) plumbi, æris, argenti, auri, tota ferme Hispania scater. Et lib. 33. Vicens (inquit) millia pondo auri, ad hunc modum annis singulis Asturiam, atque Galleciam & Lusitaniam præstare quidam crediderunt, ita ut plurimum Asturia gignat. Item Strabo: Aurum (inquit) argentum, æs, ferrum nusquam terrarum, neque tantum neque tam probatum generari ad Tyberim usque tempora compertum est.

Iberia pars est Hispaniae, quæ intra Iberum fluvium continetur, quam aurifodinis clarâ esse, præter quæ iam diximus, docet etiam Carmen Papinij lib. 3. Syl. scribentis: Quicquid ab auriferis eiecit Iberia fossis.

Posidonius scribit M. Marcellum exegisse tributum ex *Celtiberia* Hispaniae parte ad talenta 200. Ex quo coniecturam facere est (inquit noster Budæus) Celtiberinam gentem numerosissimam fuisse, & pecunia abundantem. Eadem ob causam Catullus Celtiberiam vocat Cuniculosam: id est Cuniculis, seu fodinis refertam, ubi ait: Cuniculosæ Celtiberiæ fili.

Quis inficiabitur Tolosam Galliarum oppidum auri plurimum habuisse, quum Trogi testimonio, in eo reperta sint auri centum & decem millia pondo, argenti quinquies decies centena millia: Quæ summa quanti sit æstimanda, hinc licet observare, quod singula pondo minoris centum aureis solatis æstimari nequeant. Hoc autem oppidum quum Q. Cæpio Consul diripisset, quisquis ex ea direptione aurum attigit, misero cruciabilique exitu periit, inquit Gellius. Unde natum adagium, Aurum habere Tolosanum, in Calamitosos.

Dalmatia regio est Illyrica, in qua aurum inuentum est principatu Neronis, tanta quidem copia, ut quinquagenas quotidie

libras

libras effunderet. Statius libro 1. Syl. Robora Dalmatico lucent satiata metallo.

Darde populi sunt Indiae, auro fertilissimi, ut Sætax populi argenti. Autor idem Plin. lib. 6. In eorum regione formicæ aurum ex cauernis egerunt, cuius raptores, si corripiant, lacerant.

Pangæus mons est Thraciæ, quem auri fertilem esse docet Herodotus in Polyhymnia. Hæc iter (inquit de Xerxe loquens) præter eos montes à manu dextra relinquens montem Pangæum magnū atque excelsum, in quo aurea sunt & argentea metalla. Plinius scribit, Auri metalla & conflatum à Cadmo Phœnice in Pangæo monte reperta.

Capitalia mons est Indiae, auri itidem ferax. Plinius lib. sexto de Indo loquens: Narçæ, inquit, deinde quos claudit mons altissimus Indicorum, Capitalia. Huius in colæ alio latere auri & argenti metalla effodiunt.

Italiam auri fertilissimam fuisse contendit Verg. li. 2. Georg. dicens: Hæc eadem argenti riuos, ærisque metalla ostendit venis, atque auro plurima fluxit.

Clitarchus apud Pliniū testis est Aethiopici maris insulas adeo fuisse opulentas, ut in earum una incolæ equos talentis auri permutarent.

Laureos est regio Atticæ, auri venis frequens. Unde natum adagium, Nocturæ Laureoticæ: de pecuniarum copia, quoniam numismatis Laureoticis Noctuarum figura inculpebatur. Hoc debemus Erasmo.

Plinius libro 33. cap. 3. scribit, *Suanorum* gentem auri copia usque adeo abundare, ut regnum ipsum velleribus aureis, trabibusque & columnis aureis & argenteis vbique scateat.

Dathus fuit Thasiarum colonia, quæ quod auri venas habuerit, proverbio sequenti locum fecit, Dathus bonorum. De conferta reum opulentia, inquit Erasmus.

Thasus insula (cuius incolæ Thasi dicuntur) aurea quondam vocata est à copia auri quod ibidem effodiebatur.

Inter loca auri feracia nonnulli etiam fluvij numerantur, ut *Tagus* Hispaniæ, *Padus* Italiæ, *Hebrus* Thraciæ, *Pactolus* Asiæ, *Ganges* Indiae. Autore Plin. lib. 33. cap. 4. Quibus additur *Hermus*, *Iberus*, *Idaspes*. De *Gange*, Paphilus Saxus de laudib. Veronæ: Sic Benace tuos æquat pater optime pisces, Diuitis ut fulvas marmora Gægis opes. Benacus nomen est lacus. De *Hermo*, Mar. li. 8. Nō illi satis est turbato sordidus auro Hermus, & Hesperio qui sonat amne Tagus. Hinc opes Hermæ dicuntur à poetis. De *Tago*, Claudianus li. 1. in Ruffio. Nō Tartessiacis illū satiaret arenis Tepestas pretiosa Tagi. Itē Plin.

libro 4. cap. 22. Tagus, inquit, auriferis arenis celebratur.

De *Pactolo*, Claudia. in Panegyri Probi, Quantas per Lydia culta Despumatur rutilas diues pactolus arenas.

Iberus quoque Hispaniæ fluvius auri ramenta quandoque ferre habuisse. Vnde Claudianus de Cōsulari Manlij Theodori: Lentus Arar, Rhodanusque celer, & diues Iberus.

De *Idaspe*, Statius libro 8. Thebai. Ceu modo gemmiferum thyrsos populus Idaspem.

Hytanis, flumen est Carmaniæ, portuosum & auro fertile, inquit Plin. lib. 6. cap. 23.

Strabo ait *Turditanorum*, Hispaniæ populorum, gentē fuisse opulentissimam, ut quæ à Carthaginensibus quondam inuenta sit præsepibus utens argenteis.

Astures populi Hispaniæ, Calceis proximi, aurifodinis quondam nobilitati. Syl. Sed scelerū causas aperit deus improbus Astur Visceribus laceræ telluris mergitur imis, Et redit infelix effosso concolor auro.

Argento, & Argentifodinis.

Præter quæ iam diximus loca, sunt & alia venis argenti memorabilia. Strabo ait, *Alyzonæ* populos esse iuxta Pharnaceam insulam, qui habent venas argenti & ferri. Interpres Strabonis: Hinc & Alyzonas, Odiūque & Epistrophus vna longinqua ex Alyba ducunt, argenti vbi vena est.

Alyba regio est nō procul Mysia, in qua Homerus ait esse argentifodinas.

Satas Indiæ populos argento abundare docet Plin. lib. 6. Fertillissimi (inquit) sunt auri Dardæ, Sata argenti. Sed omnium in India propè non modò in hoc tractu potentiam claritatemque vincunt Prasi, amplissima vire, ditissimaque Paliborra.

Chrysas, & Argyras, idē Plin. Indiæ populos, facit auro & argento fertiles. Quod etiā vtriusque dictionis etymologia cōprehendit.

Sardiniam argento fertile esse, docet Archytrenius illo carmine: India ebore, argento Sardinia, & Attica melle.

In *Saxonia* Salinæ sunt vberimæ. Præterea argentifodinæ apud Gostardā oppidum, ab Othone primo inuenta. Autor Volaterra.

In Augustudunorum, seu Eduorum Diocesi pagus est *Cithriacum* nomine frequentibus argentifodinis clarus. Sunt & loca eidē agro vicina, itidem argenti venis laudatissima, ut *Mayerium*, Calcimontium. Est & ibidem alius locus argenti feracissimus, *Boquinum* nomine.

Aere.

Politianus in Nutrici *Amyleas* vocat *Aerifonas*, quod ære (ut conicio

coniicio) claruerint. Sic autem scribit: Ceu maximus ille Aerifonas pedibus qui quondam inductus Amyclas.

Themese oppidum est Cypri, in quo præstantissima æris metalla fuisse, docet carmen illud Papinij lib. 1. Sylva. Et quis te totis Themese dedit hausta metallis.

Fuit & eiusdem nominis oppidum in Brutis Italiæ, conditum ab Ausonius (Latinis *Thempsa* dicitur) cui hæc metallorum laudem adscribunt nonnulli.

Corinthus vros Achaia, à Sisypho latrone cōdita, usque adeo æris præstantia nobilitata est, ut eo facta vasa in deliciis haberentur, aurique & argenti præcium transcenderent. Vnde Corinthiarius à Trāquillo in Cæsare Augusto, vocatur amator huiusmodi vasorum immodicus. Quid. lib. 6. Met. Orchomenosque ferax, & nobilis ære Corinthus. Plinius ait celebritatem æris esse in Asia, fuisse quondam in Campania, nunc esse in Bergomatium agro.

Idem Plin. scribit in *Caristo* insula, marmoris optimi ferace, ær primum repertum fuisse.

In *Dodona* Molossorum ciuitate fuit oraculum & officina æris præstantissimi: quod quum optimè resonaret, fecit locum prouerbio, *Ære dodonæo loquacior*.

Armentis.

Galesum fluvium Calabria, armentis abundare arguit Statius lib. 2. Syl. dicens: Et Lacedæmonij pecuaria culta Galeli.

Britannia (quæ nunc Anglia dicitur) terra est frugifera, pecore abundans, auro, argento, ferro, plumbo, pellibus, mæcipiis, canibus etiam venaticis, ut inquit Strabo. Cicero tamen in Epist. ad Treb. ei tantam sterilitatis notam iouit ut ne scrupulum quidem argenti in ea reperiri dicat. At nunc res aliter se habet.

Gellius lib. 10. Noct. Atti. Coniectare (inquit) ob eandem causam possumus, quod Italia olim esset armentosissima: multamque (quæ appellatur suprema) institutam in singulos dies, duarum ouium, & x x x. bouum, pro copia scilicet bouum, proque ouium penuria.

De *Calabria*, Horat. lib. 1. Ode. 3. Nō æstuosæ grata Calabriae Armenta, non aurum, aut ebur Indicum.

Thraciam abundare armentis docet Seneca in Troade, Meliorque ferti, Fortis armentis lapidosa Thracæ.

Augies Apollinis filius fuit armento: um multitudine ditissimus. Vnde natum Adagium, Augiæ stabula repurgare.

Habuit *Iob* Idumæus septem millia ouium, tria camelorum, quinquaginta iuga bouum quinquagintaque asinas.

Eritrea insula est Hispaniæ, quæ Strabo ait tantæ feracitatis esse, ut pecudes pabuli copia sit necesse excreatione sanguinis purgari.

Asparagis.

Asparagus dici potest virgultum, seu herba in virgulta & caule crescens, ab asperitate: vel Asparagus externa lingua significat fruticem. Hoc autem frutice *Rauennam* & *Germaniam* abundare docet Plin. lib. 19. De *Rauenna* Martialis in *Xenii*: Mollis in æquorea quæ creuit spina *Rauenna*, Non erit incultis gratior *Asparagis*. Suetonius scribit Cæsarem ad exprimendam rei alicuius velocitatem consueisse dicere, Velocius quam *Asparagi* coquantur. Hic frutex à Plinio vocatur *Corruda*.

Asinus.

Asinos optimos *Arcadia*, & in Italia *Reate* mittunt. Autore Plin. Quos propterea *Peloponnesi* illinc sibi emebant. Varro lib. 2. de Re rustica, cap. 1. Hoc enim (inquit) nomine asini *Arcadici* in *Græcia* nobilitati, in Italia *Reatini* usque eò, ut mea memoria asinus uenerit festiuitis millibus 2 x. & una quadrigæ *Romæ* constituerint quadringentis millibus.

Antron fuit *Thessaliæ* ciuitas, nomen inde sortita, quod cauernis & specubus abundaret. Illic aiunt asinos insigni quondam magnitudine fuisse. Vnde proverbium effluxit. *Antronius* Asinus.

Plinius lib. 8. cap. 30. scribit in *Africa* multitudinem esse asinorum syluestrium. Idem ait asinos cornu armatos in *India* reperiri.

Aluta.

Sicyon urbs fuit in *Achaia* non procul *Corintho* in qua teste Cic. calcei molles & muliebres fieri solebant. Vnde *Aluta* *Sicyonia* dicitur Bap. Pius lib. 4. Eleg. Aut sibi si modicos *Sicyonia* vinet *Aluta*, *Aethereos* pellis aut heredes a pedes. Est autem *Aluta* corium, quo calcei fiunt. Hinc *Alutarij* dicuntur calceolarij.

Amomum.

Amomum herba est seu arbuscula odoris suauissimi, in *Assyria* frequens & *Armenia*. Vergil. Aeglo. 4. *Assyrium* vulgò nascetur *Amomum*. *Amomum* *Armenium* est optimum deinde *Medicum*, postea *Poticum*. Plinius. Nascitur (inquit) in *Armenia* parte, quæ vocatur *Otena*, & in *Media*, & in *Ponto*.

Arboribus.

In *Fortunatis* insulis arbores sunt tantæ proceritatis, ut ad ex-
1111 pedes inoleant. Plin. lib. 6. cap. 23.

Sunt & in *India* arbores adeo proceræ ut sagittis superari nequeant. Hæc facit vbertas soli, teperies cœli, aquarum abundantia. Plin. lib. 7. Idem lib. 5. ait, imas *Atlantis* radices densis altisq; repletas syluis, incognito genere arborum, quarum enodi nitore spectabilis sit proceritas, frondes cupressis similes, tenuiq; lanugine operæ, quibus addita arte vestes *Bombyci* similes confici valeant.

Cyrenaicus

Cyrenaicus quoque ager arboribus fertilis habetur, inquit idem Plinius lib. 5.

In *Herocynia* sylua tanta est arborum multitudo, tanta roborum vastitas, ut idem Plin. lib. 16. dicat, colles occurrentium inter se radicem attolli repercussu.

Caucasum montem arboribus abundare innuit Proper. lib. 1. Et nemus omne satas intendat vertice syluas, Virgetur quantis *Caucasus* arboribus.

Apibus.

Peruulgatum est ex lectione poetarum, *Hyblam* *Siciliæ*, *Hymettum* *Atticæ* montes apibus & mellis optimi copia abundare. De *Hybla* Ouidius: Quot lepores in *Atho*, quot apes pascuntur in *Hybla*. Martialis lib. 7. Pascat & *Hybla* meas, pascat *Hymettus* apes. Eadem ratione *Hymettus* *Florens* *Lucretio*, *Dulcis* *Iuuenali*, & *Val. Elacco*, *Olenus* *Statio* dicitur.

Apris.

Hoc argumento poetæ *Erimæthium* *Arcadiæ* montem apris abundare dicunt, quod ibidem *Hercules* feriosum illum, & memorabilem aprum interfecerit. Vnde *Stroza* filius in venatione: *Amphitryo* *niades* in monstrifero *Erymanto* *Fulmineum* sic pressit aprum.

Auiibus.

Scribit Plinius lib. 6. *Fortunatas* insulas, & copia pomorum, & auium omnis generis abundare. Vide cap. 32.

Peneus fluvius est *Thessaliæ*, vndis lucidis amœnus, viridanti riparum gramine, & canoro auium concentu.

Arcubus.

Omnes ferè populi *Orientales* arcu, & sagittis claruerunt, quibus annumerantur *Scythæ*, *Getæ*, *Cretenses*. De *Armenia* *Lucanus* lib. 8. *Armeniosque* arcus, *Scythicis* intendite nequius.

De *Ithyra* urbe *Parthiæ*, in *Tauro* sita, idem *Luca*. lib. 7. Tunc & *Ithyra*. *Medique*, *Arabesque* soluto *Arcu* turba minax, nusquam rexere sagittas.

De *Cydone*, urbe *Cretæ*, *Horatius* lib. 4. Carmi, *Primusve* *Teucer* *rela* *Cydonio* *Direxit* *arcu*. Item *Vergilius* in *Buco*. Ire libet. *Partho* torquere *Cydonia* cornu *Spicula*.

De *Gorthyna*, urbe *Cretæ*, *Quid* lib. 7. *Metamor.* Nec *Gorthyniaco* *calamus* leuis exit ab *arcu*.

Arenis.

Ethiopia scatet arenis, iuxta *Marulli* testimonium dicentis: Nec te perusti minuit, aut feruor soli, Diuesque arenarum *Ethiops*.

Hammanientes *Cyrenaicæ* regionis populi, vndique arenis circundantur. Autore Plin. lib. 5. cap. 5.

Armenia

Arundinibus.

Ovidius lib. 5. Fast. vocat *Tybrim* arundiferum, ab Arundinibus, ubi ait: Tybris arundiferum medio caput extulit alveo. Eadem ratione Catullus vocavit *Gnydon* arundinosam: Quæque Anconæ, Gnydonque arundinosam Colis.

Scribit Plin. lib. 7. in India esse arundines tantæ proceritatis, ut singula internodia alveo navigabili ternos interdum homines ferant, Idem. Arundini (inquit) ludicæ arborea amplitudo: Navigiorum etiam vicem præstant singula internodia. Circa *Acsinam* annem maximæ nascuntur. Didorus in tertio ostendit Indorum regis Staurabatis potentiam in navigiis non parvam constitisse, quæ ad quatuor millia ex arundinibus fluviæ accommodanda aduersus Semiramidis vires confecit. Ferunt enim (inquit idem autor) flumina, locaque palustria arundinum copiam, ita crassarum habere, ut nequaquam eas homines vltis amplecti queant. Et his naues optimæ fiunt, propter arundinum robur.

Aulæis.

Babylonij primi omnium diuersos colores picturæ intexerunt, unde & Plautus *Babylonica* vocat Peripetasmata. Et Iosephus Aulæum Babylonium. Martialis quoque lib. 8. Non ego prætulim *Babylonica* picta, superbe Texta Semiramia quæ variantur acu.

In *Sarra* Phœnicie vrbe (quæ alio nomine Tyros appellatur) clauit vsus purpuræ, unde & Vergilius Sarranum vocat Ostium lib. 2. Georgi. Ut gemma bibat, & Sarrano dormiat Ostro. Eadem ratione Iuuenalis Aulæa vocat Sarrana.

Claruit & Aulæis *Pergamus* vrbs Asiæ, quæ eius loci rex Attalus reperisse dicitur. Unde & Attalica dicuntur. Syllius libro 14. Quæ radio celat Babylō, vel murice picto Lata Tyras, quæque Attalici variata per artem Aulæis scribuntur acu, aut Memphitide tela. De his intellexit Horatius dicens, Attalici conditionibus Nunquam dimoueas, ut trabe Cypria Myrtoum pavidus nauta secet mare.

Lucretius quoque Aulæa commendat *Britannica*.

Augurio & Aruspicio.

Apud *Ethruscos* augurij primum, & Aruspicij disciplina fertur clauisse, eiusque inventor extitisse Tages. Quam postea Romani ea eisdem susceperunt. Sido. in 3. Panegy. Quid rogo bislino mihi vulture Thuscus aruspex Portendit? Vitru. li. 1. de Architectura: Id autē Ethruscis aruspicijs disciplinarum scriptis ita est dedicatum.

Aceto.

Acetum in *Aegypto* ex Mareotico vino fiebat, tanta quidē præstantia, ut in maiore pretio, quàm ipsum vinum esset. Martialis: Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti, Esset quum vinum, vilior illa fuit.

fuit. Eandem ob causam Codrus Vrcus libro 2. Syl. acetum vocat Pharium, dicens: Hic salis, hic Pharij feruatur copia aceti.

Attagenis.

Attagena, seu Attagen, avis inter raras quondam epulas habitata, sed præcipui in *Ionia* saporis. Autore Plin. Vnde Mart. Inter sapes fertur alitum primus, Ionicarum gustus Attagenarum. Fuit autem hæc avis frequens in Ionia, Plin. Attagen maximè Ionius celebratur, vocalis alias, captus verò obmutescens, quondam existimatus inter raras aues. Horat. in Epodo: non Afra avis descendat in ventrem meum, Non Attagen Ionicus iucundior.

Aromate.

Abundat *Persarum* regio Aromate. Vnde Quintianus in Cleopoli: Persica Aromatibus validis Germania fabris.

Absynthio.

Absynthium herba est amara, vim habens calidam & stypticam. Potum stomacho prodest ad dolores corporis. Laudatissimū nascitur in Ponto Ouid. lib. 5. de Trist. Cana prius gelido desinit absynthia Ponto.

Absynthus, vrbs est Thraciæ quæ nomen sumpsit à copia absynthij ibidem crescentis, quo oues pascuntur in regione Pontica felle carentes.

Nascitur quoque absynthium laudatum in Macedonia, & *Tau-ro* monte.

Est & vnum genus, quod *Santonicum* dicitur. à Gallie ciuitate. De quo videtur intellexisse Mart. Santonica medicata dedi mihi pocula virga. Plin. ait laudatissimum reperi in *Thapofyri* Aegypti.

Aspidibus.

Aspides serpentes sunt frequentes in *Aegypto*, hebetibus oculis, eisdemque in temporibus fixis: Venenum habent, quo si quis percussus fuerit, nunquam euadit, nisi vulnere altius resciso: Earum imagine utebantur Aegyptij reges in suis diadematis. Vnde Val. Flaccus libro 4. Argon. Iamque Aspide cincta comas, & ouati persona sistro, Lucanus lib. 4. Pharias vocat Aspidas, id est Aegyptias ubi ait: Aspidas ut Pharias cauda solertior hostis Ludit, & iratas incerta prouocat umbra.

Attili piscibus.

Attili sunt pisces, qui inertia pinguescunt. Sunt autem frequentes in Pado, adeo ut ad mille quandoque libras capti sint, qui nisi iugiboum extrahi potuerunt.

Anguillis.

Anguillæ pisces sunt admodum lubrici, & volubiles, qui octonis viuitantibus, durantque sine aqua senis diebus Aquilone spirante. Capiunt

Capiuntur plurimæ in lacu *Benaco* hyemato, & in tanta mirabili multitudine, vt in excipulis eius fluminis, ob hoc ipsum fabricatis, singulorum millium globi reperiantur.

Scribit Plinius Anguillas in *Gange* reperiri tam inusitata magnitudine, vt tricenos pedes impleant, Cuius testimonium confirmat Solinus.

Aelianus apud Volaterranū scribit, in *Timauo* optimas, ac prepin-gues capi. Alij palmam lacui *Vulsiniensi* tradunt.

Scribit Plutarchus in Timoleone in limosis locis iuxta *Syracusas* ingentem anguillarum multitudinem pasci, adeo vt piscari volentibus lata adit præda.

Auratis piscibus.

Aurati pisces sunt, qui à Græcis Chrysophires appellantur. In maris refluxu frequentes veniunt ad *Aethium* Epyri oppidū, ibiq; in locis arenosis ad subnascētium arborum radices & latebras occultantur, & à peritis facillè capiuntur. Horum piscium viuaria primus instituit Sergius Orata nomen inde consecutus.

Anthiæ piscibus.

Anthiæ sunt pisces naso adunco, testudineo corpore, qui pennas habent, quas auium more, & volanti similes pandunt. Reperiuntur autem in *Mari rubro*, lupi magnitudine. Sunt & frequentes prope *Cheledonias* insulas Asia.

Asteriadibus.

Asterias avis est docilis humanæ vocis & verborum imitatrix, quam plurimam habet *Aegyptus*.

Aspalacis animalibus.

Aspalacus est animal, quod sola Bæotiorum terra fert. Aqua translatum statim perire dicunt. Frequens est tamen apud *Orchomenios*.

Alcibus.

Alces sunt animalia, figura & pellibus capris similia, verum maiora aliquanto. Crura habent sine nodis & articulis, quare arboribus stantes adherent in somno. Reperiuntur in syluis *Germanorum*.

Alumine.

Alumen, dicitur terræ salsugo, à lumine: quod lumen coloribus tingendis præstet. Inuenitur nigrū, & album liquidum & spissum. Inuenitur in *Aegypto*, ac in Melo insula & Macedonia. Volaterranus ait fodi in *Ethiopia*, in agro Massano & Volaterrano.

Acacia herba.

Acacia herba est, membris medens luxatis, quæ nascitur in *Aegypto*, Cappadocia, & Ponto.

Aconito.

Aconitū herba est, quæ (vt fabulantur poëtæ) ex Cerberi spuma vnc-

venenum contraxit efficacissimum, quo tempore Hercules monstrum ab inferis ad superos eduxit. Aliqui dictum putant ab *Acone* portu Heracleæ, qui proventu malorum graminum vsque adeo celebris fuit, vt noxiæ herbæ Aconita illic nominata sint, licet alias deriuationes ponant plurimi. Volaterranus ait nasci in *Italia*.

Alypio herba.

Alypium herba est fructicosa, & subruffa, flore nigro, quæ nascitur in maritimis *Africa*.

Aneso herba.

Anesum semen est Apio simile, vim habens calefactoriam. Frequens est in *Syria*.

Arinea fruge.

Arineam Volaterranus inter fruges enumerat, quam ait frequentem esse in *Gallia*, & *Italia*.

Alofis.

Alofæ, pisces sunt oblongi, de genere Clupearū, qui alio nomine Chryssæ dicuntur. Ferunt laudatissimas esse in *Tyberi*.

Aloe.

Aloe herba est succi amarissimi. Vnde Iuuenal. Plus aloes, quam mellis habet. Nascitur in *India* plurima. Eius quoque gummi venit etiam ex *Arabia* & *Asia*, ad conglutinanda vulnera vtilissimum.

Asphalto frutice.

Asphaltus frutex est spinosus, & odoratus, quo vtuntur vnguentarij, ad vnguentorum succum. Nascitur apud *Istrum*, & *Nisyrum* in *Syria* & *Rhodo*.

Agarico.

Agaricum frutex est itidem odoratus, frequens in *Cilicia*, & apud *Sarmatas*.

Achate gemma.

Achates gemma est vario colore, partim retinens laspidis vitreum, partim Sardi sanguineum, partim Smaragdi fulgidū. Dedit autem nomen *Achati* fluuii Sicilia, quod frequens ibidem reperiat.

Artificibus.

Plinius lib. 6. de *Meroe* loquens. Cæterum (inquit) quum potirentur rerum *Ethiopes* insula ea magnæ claritatis fuit. Tradit armatorum cc. millia dare solitam Artificum quatuor millia alere.

Alabaastro.

Alabastrum genus marmoris perlucidi, quo antiquitus vasa fiebant vnguentaria. Nascitur autem in *India*, circa *Thebas* Aegyptias, & *Damascum* Syriæ. Habebat & *Sparta* viride cunctis hilarius. Dicimus & *Alabaster*. Cicero libro 2. Quæst. Acad. Quibus etiam Alaba-

Alabaſter plenus vnguenti putere videtur. Item Alabaſtrites Plin. lib. 36. Hunc aliqui lapidem Alabaſtrem vocant, quem cavant ad vaſa vnguentaria. De Alabaſtro Martial. lib. 11. Quod. Coſini redolent Alabaſtra focique deorum.

Auripigmento.

Auripigmentum foditur in Syria ad uſum pictorum, in ſumma tellure, auri colore, ſed fragili, lapidum ſpecularii modo. Autor Plinius lib. 33. cap. 4.

Aliis rebus.

Amaranthum Plinius lib. 17. ait laudatiſſimum naſci in India, & in Syria.

Arctionem herbam reperi in Creta.

Amphitanem gemmam in India.

Acerem arborem in Iſtria.

Abietem in Vogeſo monte, Corſica, Bithynia, Ponto, Macedonia. Sunt & Abietes in Cypro cxxx. pedum longitudinis: Craſtitudinis verò ad trium hominum complexum. Germaniæ prædones ſingulis abietibus cauatis navigāt, quarum quædam xxx. homines ferunt.

Alica ſpecies eſt panis, quam ex Piceno probat Plin.

Ambroſium herbæ genus laudatiſſimum habet Sicilia, deinde Gallia.

Amaracum Cyprus. *Accipitres* Maſſilia.

Aſſarum vnguentum, Pontus, & Phrygia.

Buxis.

Cytorum Paphlagoniæ, Olympum Macedoniæ, Pyrenæos item & Corſicam Buxis abundare docet Plin. lib. 6. cap. 17. Buxus inquit, plurima Pyrenæis ac Cytoro montibus, ac Berecynthio tractu. Craſſiſſima in Corſica florē non ferendo. Hæc in Olympo Macedoniæ gracilior ſed brevis. De Cytoro, Vergil. 2. Georg. Et iuuat vndantem Buxo ſpectare Cytorum. Propterea pectē (quo diſcernuntur, & comuntur capilli) proprio Epitheto appellatur Cytoriacus quòd Buxo fiat, quam in Cytoro frequentem eſſe diximus. Quid. lib. 4. Metam. Sæpe Cytoriacō deducit pectine crines.

Apyrones populi ſunt in India, quos Plin. lib. 6. cap. 2. ſcribit Viſis, Lauri, Buxi, & pomorum omnium eſſe fertiles.

Baccis fructibus.

Bacca dicitur fructus Lauri, Oliuæ, Myrti & aliarum eiſmodi arborum, quo *Sicyonem* vibem Achaia abundare docet Ouid. lib. 4. de Ponto, dicens: Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos, quot Sicyon baccas, quo parit Hybla fauos. Vergil. lib. 2. Georg. Venit hyems, teritur Sicyonia bacca tapetis.

Idu-

Idume vrbs Syriæ, Baccis, & arboribus baccas ferentibus, abundat. Pontanus de hortis Heſperidum: Quæque & Idumæas mittunt palmaria baccas.

Arimpei populi ſunt vltra Riphæos montes, apud quos tanta eſt baccarum copia, vt illis etiam viuant.

Baccis gemmis.

Eſt & Bacca nomen Gemmæ, frequētis apud Gangem Indiæ fluiuium. Pontanus in Lepidina: Dona ferunt auo grauida, & Gange-tide bacca.

Bombyce.

Bombyx dici poteſt ſubtiliſſima tela, quam eiſdem nominis vermes in India cōficiunt Araneorum more. Reperitur autē apud Orontem fluiuium laudatiſſima. Salmonius: Alter Orontæa radiat ceruice decorus, Alterius roſea fronte coruſcat Onyx. Bapt. Pius lib. 3. Elegi. uſus eſt in maſculino genere dicens: Protegit obſcurus radiantia tempora Bombyx, in hoc Propertium imitatus.

Plinius laudat Bombycem *Aſſyriam*, qua viri ſceminis ceſſerūt, quum viros etiam non puderet, has veſtes induere propter onera æſtiua. In tantum (inquit ille) à lorica geſtanda diſceſſerunt mores, vt oneri ſint veſtes.

Arabia (quam ab omnium deliciarum vbertate ſclicem vocamus) Bōbyce quoque abundat. Proper. lib. 2. Nec ſi quæ Arabia lucret Bombyce puella. Hinc Bombycinæ vocātur veſtes illæ molliſſimæ: luuenal. Cuius Delicias & panniculus Bombycinus vrit.

Bellus.

Horatius li. 4. Carmin. vocat mare Belluoſum à belluarum (quibus abundat) multitudine, vbi ait: Te Belluoſus, qui remotis obſtrepit Oceanus Britannis.

Dyardenes fluiuius (inquit Curtius lib. 7. de geſtis Alexan.) minus celeberrauditu, quia per vltima Indiæ currit. Carterum non Crocodilos modo, vt Nilus, ſed etiam Delphines, ignotæſque alius gentibus belluas alit.

Bobus.

Celaduaſam Plin. lib. 3. cap. 26. facit inſulam Meſiæ intra Suriū, bobus & capris laudatam.

Taurominium mons eſt Siciliæ, Bobus plurimis abundas, qui propterea Taurominitani dicuntur, vt Carybdīs Taurominitana.

Ælianus apud Volaterranum ſcribit boues eſſe in Phœnicia tanta magnitudine, vt è ſtātibus mulgeantur. Idem ait apud mare rubrū boues cornibus flexibilibus eſſe: apud Myſos ſine cornibus naſcuntur India curſu cū equis cōtendere publico ſpectaculo. In Libya boues eſſe agreſtes, equis nō inferiores curſu. Apud Crathera,

bb

item Clitumnus Umbriæ fluvium armenta ex nigris alba fieri.
In Euboiâ omnes ferè boues albos nasci. Tauros Æthiopum a-
grestes cornua aurium non mouere.

Campania albos & exiles gignit. Umbria vastos. Ethuria albos
& ad opera fortes, Apenninus vegetos, ac labori aptissimos.

Balsamo.

Balsamum arbuscula est aromatica, cuius lignum Xylobalsamû,
succus Opobalsamum dicitur. Plinius libr. 12. Omnibus, inquit, o-
doris præfertur Balsamum vni terrarum Iudææ concessum. Pro-
ducitur & in valle Syriæ, arbore mali Punici magnitudine, ramis
multis, folio rutæ simili, candido tamen & perpetuò virente: Fru-
ctu simili Terebyntho.

Bitumine.

Is urbs est distans à Babylone itinere octo dierum, apud quam
fluvius est eiusdem nominis, ex quo Bitumen toti Babylon quô-
dam subministratur.

De Asphaltite Syriæ lacu Plin. libr. 27. Quin & bituminû (inquit)
seguax alioqui, & lenta natura, in lacu Iudææ, qui vocatur Asphal-
tites, certo tēpore anni supernatâ, nequit sibi auelli, ad omnē cō-
tractum adhærens, præterquâ sîlo, quod tale virus interfecerit. Itē
lib. 2. Nihil, inquit, in Asphalite Iudææ (qui bitumē gignit) mergi
potest. Et lib. 5. Asphaltites nihil præter bitumen gignit.

Ammianus Marcellinus libr. 22. Citra omnes, inquit, propinqua
est nobilis Assyria. Nunc omnis appellatur Syria, vbi inter bæcca-
rum vulgariūque abundantiam frugum, Bitumen nascitur pro-
pe lacum Sofingitem, cuius alueo Tygris voratus fluensque subter-
raneus percurtis spatiis longis emergit.

Inter cætera laudatur Bitumen illud, quo Semiramis coctiles
Babylonis muros construxit. Vnde Ouid. libr. 4. Metamorph. Vbi
dicitur altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.

Nymphæus mons est ardens, cuius crater Bitumen egerit omni
bitumine dilutius.

Beryllis.

Beryllus lapillus est pallidus & transparent, Smaragdo similis,
qui semper sexangula figura, artificum opera politur, quoniâ he-
bescit, nisi color reperculsu angulorum excitetur. Vnde Iuvenalis
Satyra 5. Beryllos inæquales vocat, vbi ait: Ipse capaces Helia-
dum crustas, & inæquales Beryllos Virro tenet Phialas. Beryllos
India gignit, raro alibi repertos, præterquam in Phœnicia, vbi et-
iam adinueniuntur.

Byssu.

Byssus dicitur genus lini subtilissimi, quo pretiosissimæ sūt ve-
stes, quæ

stes, quæ Byssinæ appellatur. Byssus in Iudæa præcipuis nascitur,
teste Iosepho. Secundus in Elide Græciæ ciuitate, colore inferior
Iudaico, sed tenuitate præstantior.

Bulbis.

Bulbus à Romanis dicitur Allium agreste: alij Allium marinum
vocant. Caulem & folia habet Lilio similissima. Venerē excitare fer-
tur. Martia. in Dist. Quam sit anus cōiunx, & sicut tibi mortua mē-
bra Non aliter Bulbis quàm satur esse pōtēst. Nec aliam ob cau-
sam bulbos salaces vocat lib. 3. dicen: Sed n. hil erucæ faciunt, bul-
bique salaces. Columel lib. 1. 1. Quæq; viros acuiunt, armantq; puel-
las, iam Megaris veniant genitalia femina bulbi.

Bulbi Megarēses præcipuam obtinent palmam, quos propterea
Cato Megaricos vocat, & multum celebrat, teste Plinio libr. 19.
cap. 5.

Idem Plinius ibidem ait bulbos sponte nasci, & copiosissimè in
Balearibus Ebisq; insulis, ac per Hispanias. Post hos in Africa natī
maximè laudantur. Sed & in Prænestinis campis sponte nascuntur,
ac sine modo, in Remorum aruis.

Balanis.

Balanus alit Indicum mare quintuplo Elephantis magnitudinem
excedentes. Plinius libr. 9. cap. 3. ait quasdam reperiri quaternum
iugum.

Balanis.

Balanus arbuscula est, seu herba vnguentaria & aromatica, fre-
quens in Troglodytis, Thebaidæ & Arabia.

Bisonibus.

Bison animal est deforme iubarum prolixitate, & reliquo cor-
pore. De quo Mart. libr. 1. Illi cessit atrox Bubalus atque Bison. Et
alibi: Turpes effeda quod trahunt Bisones. Hoc animal gignit
Scythia & Germania, quæ tamē fructuum inopia paucissimis abun-
dat animalibus.

Bubalis.

Bubalus animal est cervicem habēs vitulo similem, vnde & no-
men sumpsit. Reperitur autem in Africa.

Bonafis.

Bonafis animal est iuba equina, cætera tauro similis. Cornibus
inter se aded reflexis, ut pugnæ sint inutilia. Gignitur hoc animal
in Pæonia, & monte Mæso. Volaterranus ait Bonaforum venatio-
nem hodie cerni in Lusitania.

Habet Buccardiam gemmam Babylon.

Buteones aues, Balearis insulæ.

Bedellium arborem Scanturum mons Scythiæ.

Croco.

Corycus oppidum est Siciliae, ubi Crocus nascitur rara bonitate & felicitate, qui propterea Corycius vocatur. Horatius lib. 2. Sermo. Coryciôq; croco sparsum sterit. Plin. lib. 21. Prima nobilitas inquit, Cilicio croco, & ibi in Coryco monte: deinde Lycio, monte Olympo: mox Centuripino Siciliae, aliqui Phlegreo secundum locum dedere. Vergil. in Battarum: Et hic Cilicio Crocus editus aruo. Luca. lib. 9. Vique solet pariter totis se effundere signis Corycij pressura Croci. Martialis lib. 11. Ultima Corycio quæ cadit aura Croco.

In *Tmolo* quoque monte Ciliciæ, vel (ut aliis placet) *Lydiæ*, Croci & quidem optimi copia esse memoratur. Verg. l. 1. Georg. Nōne vides, Croceos ut *Tmolus* odores, India mittit ebur, molles sua tura Sabæ? De hoc intellexit Lucret. lib. 2. dicens: Et quum scena croco Cilici perfusa recens est.

Habet & *Sicilia* Crocum præstantissimū, licet Corycio fortasse viliores: unde Statius lib. 2. Syl. Et tenues Arabum respirant gramine sylvarum, Sicaniisque crocis.

Canibus.

Canaria vna est earum insularum, quas fortunatas, à rerum copia, vocamus. Hæc à multitudine canum ingentis magnitudinis nomen sumpsit. Autore Plin. lib. 6.

Amyclis (quæ ciuitas est Laconia) canes optimi fuisse dicuntur. Vergil. lib. 3. Georgic. Armæque, Amyclæumq; canem, Cressamque pharetram.

Molossia quoque & *Epirus* partes sunt Laconia, optimis canibus abundantes. Vergil. in Cul. illum Scylla rapax canibus succincta Molossis. Item Horat. lib. 2. Serm. Simul domus alta Molossis Personant canibus. De Epyroticis Varro libro 2. de re Rust. cap. 9. Itaque à regionibus (inquit) appellantur Lacones, Epyrotici, Salamitini. Tanta fuit huius loci canum bonitas, ut apud suos sepulchra meruerint. Unde Stroza fil. Suos de more Molossia vetusto Cōdit terra canes, cineres nec lādīt opertos.

Celebrantur & canes *Vmbriae*, quæ est pars Italiae, Syllius lib. 3. Ceu pernix quum densa vagis latratibus implet Venator dumeta Lacon, aut erigit Vmber Nare sagax è calle feras.

Seneca in Hippolyto commendat *Spartanos* ubi ait: At Spartanos (genus est audax Auidumque feræ) Nodo cautus proprio liga.

In *Melita* insula (quæ est inter Coreyram & Illyricum sita) canes sunt admodum parui, qui habentur in deliciis, adeo ut mulieres maiorem illis, quàm maritis habeat honorem. Hinc adagium, Canis Melitæus, quum quis ad voluptatem nutritur, non vtilitatem.

Plinius

Plinius in fine tertij: Inter Coreyram, inquit, & Illyricum Melita unde carulos Melitæos appellari Callimachus Autor est.

Creta.

Creta dicitur tenax quædam terra, qua fullones in abluedis maculis uti consueuerunt. Omnium præstantissima fuit in *Creta* insula, à qua nomen traxit. Hac etiā abundat *Cymolus* insula, quæ propterea *Cymolia* dicitur. Cuius duo esse genera scribit Plinius lib. 36. cap. 16. Candidum scilicet, & ad purpurissum inclinans.

Creta quandoque videtur *Figuli*: unde Varro li. 3. de re Rust. Figlinam vocat. At quod extat vlcus, inquit, figlina illinunt creta. Figularē Colu. lib. 7. & *Cymolia*. Creta *Cymolia* ex aceto lineas, inquit, Item: Solet etiam ipsum animal viuum creta figurari circumdari.

Crocodilis.

Crocodilus animal est quadrupes, ex ovo in miram excresecens magnitudinem, ut qui duos & viginti cubitos impleat. Quatuor menses hyemales non comedit, Lingua caret, viuit in terra, & in aqua. Crocodilis autem abundat in primis *Nilus*. Unde Plin. libro 8. Crocodilum, inquit, habet Nilus, quadrupes malum, & terra pariter, ac flumine infestum. Mart. lib. 3. Cui comparata rectibus tuis ora, Niliacus habeat Crocodilos angusta.

Ombite populi in *Egypto* hoc animal odorant, eiq; sacros dies faciunt, ac latantur liberos suos ab eo deuorari.

Habet *Indus* flumini Crocodilos. Unde Herodotus, Is, inquit, cupidus cognoscendi, vbinam Indus, qui secundus omnium fluminum Crocodilos præstat, mare inueniat. Plinius lib. v. cap. 1. ait: Mauritaniae flumen *Bambotum* Crocodilis, & Hippopotamis refertur. Item quoque testis est in flumine (cui *Darat* nomen) Crocodilos gigni.

Canabe.

Canabis herba est, qua fiunt funes, qui propterea Canabini dicuntur Columellæ. Hac abundat *Scythia*, unde Herodotus: Nascitur, inquit, apud Scythas canabis Lino simillima, præterquam crassitudine, & magnitudine. Plin. l. 16. ait Canabæ agri *Sabini*, æquare arborum altitudinem.

Capris.

Capraria insula (quam Græci *Ægilon* dixere, Autore Plinio) à multitudine caprarum nomen indepta est.

Iuxta *Cinyphem* flumini, Capras esse inusitatae magnitudinis docet Plin. Unde etiam Pontanus. Iure cui Marfi inuideant, & ipsi Cynphes hirci.

Capras optimi lactis feraces habent *Fortunata* insula. Unde Horat. Illic iniussa veniunt ad mulcra capellæ. Refertque tenta grex amicus vbera.

Callisthenes apud Volat. testis est capras esse in parte *Africa*, villis tonilibus, ex quibus nautæ rudentes conficiant.

Capræ *Syrie* magnam vim lactis egerunt: vnde natum Adagiū. Capræ *Syria*. De eo, qui multam affert vtilitatem.

In regione *Cassia* nascuntur Capræ equi magnitudine, sine cornibus, colore albo, quæ longo villo, ac mollitie lanis certant Milesiis, vnde sacerdotes, & Calpiorū ditissimi vestes cōficiunt. Nymphodorus apud Volaterranum testis est in *Sardinia* tantam esse caprarum multitudinem, vt earum pellibus pro vestimentis vtantur incolæ, conuerſis inroſum hyeme villis, æſtate verò auerſis.

Corylis.

Corylis (quæ sunt arbores nuciferae) abundat vrbs Campaniæ *Auella* nomine, vnde nuces *Auellanæ* dicuntur, quæ & Ponticæ. Cato de re Rust. Nuces caluas, auellanas, Prænestinas, & Græcas.

Cupressis & Cypriſſis.

In *Idamonte* Phrygiæ multas esse Cupressos docet Plinius libro 15. ap. 34. Idem ait cupressos in Creta optimè nasci. Mantuanus in Epigram. Ida funebrem peperit Cupressum.

Cyllene mons Arcadiæ eadem ratione Cupressifera vocatur ab Ouil. 6. 5. Fastoru vbi ait: Hæc enixa ugo Cupressifera Cyllenes. Habet & Cupressos *Erymanthus* mons Arcadiæ. Ouid in Epistola De ien. Tegaus per Cupressifero Erymantho Incubar.

De *Lycæo* monte. Idem Arcadiæ, Sidonius, Quantum non Cyparissifer æus, Quantum non nemorosa tollit Ossa.

Cyparissus ciuitas est in Parnaso iuxta Delphos quæ ab eius arboris frequentia meruit nomen. Homerus apud Volat.

Cypero arbore abundat *Ascalon* vrbs Iudææ, & *Canopus* hostiū Nili seu vrbs Ægypti. Nascuntur etiam Cupressi in eo insula, autore Plinio.

Cypiso.

Ceostus in scemineo, seu costum in neutro genere, arbuscula est quædam aromatica. Reperitur & in Masculeo. Excellit autem *Arabicus*, albus existens & leui pondere probi odoris. Secunda laudè habet *Indicus* qui leuius est. Tertiā *Syriacus*, colore Buxeus, odore graui Lucanus lib. 9. Et Tamarix non leta comis, Eoæque costum. Laudatur & *Persicus*. vnde Horatius lib. 3. Nec Phalernæ vites, Achæmeniumque costum. Plinius li. 12. ca. 12. ait optimum costum reperiri in Batale Indorum insula.

Casæis.

Luna vrbs Hetruriæ caseos commendat Mart. in Apoph. dicēs: Cæleus Hetrusca signatus imagine Lunæ, Præstabit pueris prandia mille ruis.

Apud *Vestinos* Italiæ populos, casei quoque fiebant laudatissimi autore

autore Plinio: & tâto quidem pretio, vt carniū loco haberi possent. Martialis: Si sine fruge voles ientacula sumere frugū Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

In *Trebula* agri Reatini oppido casei itidem fiebant optimi. De quibus Martialis: Trebula nos genuit, commendat gratia duplex Siue leui flamma, siue domamur aqua.

Culcibus.

Ammianus libr. 18. At vbi (inquit) Solis radiis exarserit tempus in regionibus, æstu Ambusti, vapore syderis, & magnitudine culicum agitantur, quorum agminibus per eas terras referta sunt omnia. De *Mesopotamia*.

Cynamis.

Cynamum arbuscula est aromatica, odore præstans, & ad vnguenta mirè efficax. Frequens est autem in *Panchaia*. Ouidius lib. 10. Metam Sit diues Amomo, Cynamamq; Costumq; suam, sudatæque ligno Tura ferat florèsque alios Panchaia tellus.

Abundat & *Arabia* Cynamo: vnde Propertius lib. 3. Et Tyrus Ostrinos præbet Cadmæa colores, Cynamom & multi pastor odoris Arabs.

Pangæus Thraciæ itidè Claud. de nupt. Honorij & Mariæ: Hic Cafiæ matura seges, Pangæaque surgunt Cynamina.

Calamis.

Calami apti chartis ex *Ægypto* mittebantur, qui cognatione quandam cum papyro habebant. Sed *Gnydæ* ex Creta præstantiores sunt autore Plinio, quamuis hoc Gnydo insula Veneri sacra nonnulli tribuant. Nascebantur item ad eundem vsum in Asia ad *Anethum* lacum. De Ægyptiis Martialis: Dat chartis habiles calamos Memphis tellus.

Nigri Æthiopum fluuii, eadem natura, quæ Nilo: calamum & papyrū & easdem gignit animantes, iisdemque temporibus auget. Auctor Plinius lib. 5. cap. 8. Calami Aromatici nascuntur in India. Commendantur qui sunt fuluo colore, valde geniculati, & viscosi. Plinius ait, ibidem reperiri calamos arboreæ amplitudinis. Idem autor ait nullum esse calamum sagittis aptione, quàm qui nascitur in Rheno Bononiensi fluuii, cui plurimè inest medulla.

Commendantur & *Cretici*, & qui circa *Aceſnam* fluuium maxime nascuntur. Vide Plinium ipsum lib. 16. cap. 17.

Cera.

Hymettus mōs Atticæ & *Hybla* Siciliæ propter apum ibidè mellificatū multitudinē cera abundat. Ouil. li. 10. Metam Vt Hymettia sole Cera remoleſcit, tractatq; pollice, multas Flectitur in facies. Politianus in Ambra. Gaudebat calamos Hyblæis iungere ceris.

Pontanus in Eridano commendat Ceram *Mantuanam*, vbi ait: Electro scilicet Mantoide Cera Eridanus.

Columbis.

Choniam partem Epyri, & *Dodonam* Chaoniae syluam, columbis abundare sequentia docent testimonio. Ouid. lib. 2. de Arte. Quasque colat turres, Chaonis ales habet.

Vfus colubarum apud *Syrios* olim fuit prohibitus. In eo illis in locis tanta fuit earum copia, vt accedentium mercatorum ora per uolarent. Tibullus lib. 1. Quid referam, vt volucres crebras intacta per vrbes, Alba Palæstino sancta columba Syro?

Tanta est apud *Pæonios* & *Illyricos* columbarum multitudo, vt contra eas ordine militari in bellum exeant, quemadmodum Magnesium, & Ephesij contra locustas.

Conchis & Conchyliis.

Lucrinus Campaniæ lacus delicatissimas habuit conchas. Martialis li. 5. Concha Lucrini delicatior stagni. Horatius in Epodo: Nō me Lucrina iuuerint Conchyliis.

Bigaba Indiae est insula, quam Plin. lib. 6. ait Ostreis & Conchyliis esse refertissimam.

Est & in *Rubro mari* Concharum multitudo: Vnde Polit. in *Ambr.* Donat Erithræis hæc plena monilia conchis.

Cochleis.

Cochlea dicitur testa Limacis, seu limax ipsa. Cochleas alit *Mare rubrum* maximas & rubetes. *Illyriis* magnitudo præcipua: *Africæ* fecunditas: *Balearica* nascuntur in speluncis. Caudatæ etiam in insulis *Capreorum*.

Cedris.

Libanus mons Phœniciæ Cedris abundat. Sedulius lib. 4. Mirab. diui. Semper habens frondes, & tanquam libana Cedrus Multiplicandus ades.

In *Aegypto* & *Syria* reges inopia abietis, Cedro ad Classes feruntur vii. Autor Plin. lib. 16.

Cygnis.

Cayster fluius est Lydiæ, Sardibus proximus, abundans Cygniis. Ouid. lib. 5. Trist. Vtq; iacens ripa deslere Caystrius ales, Dicitur ore suam deficiente necem.

Volaterranus in Geographia, vbi mores Britannorum describit ait, Cygnos, ad *Tamesis* ripam non minus quatuor millibus continuo nutriunt.

Chalybe.

Noricis incolæ sunt Alpium, apud quos, autore Plinio, laudabiles sunt Ferri & Chalybis fodinæ. Hinc Horatius ensem Noricum appellat

appellat, vt Bap. Pius Chalybem lib. 4. Elegi. Noricus aut tenero stat tibi corde Chalybas.

Cerastis.

Cerastis serpentibus quadragemina præferentibus cornua *Libyam* abundare docet Lucanus li. 6. dicens: Aut viuientis adhuc *Libyæ* membrana Cerastæ.

Chelydris.

Chelydrus serpens est, qui per terram se conuoluit, moraturq; tam in aquis, quam in terra. Frequens est autem in *Calabria*: vnde Verg. li. 3. Geor. Est etiam ille malus *Calabris* in saltibus anguis, Spuma conuoluens sublato pectore terga, Atque notis longam maculosus grandibus alium.

Colosis.

Colossi dicuntur grandes & corpulentæ statuae, quæ antiquitus diis erigebantur. Præcipuæ autem magnitudinis fuerunt *Rhodj*, & ille omnium maximus qui Soli sacer habitus est, de quo in septē orbis miraculis diximus. Quintianus in Cleopoli: Clara *Rhodos* proprium non amissura Colossus est.

Crateribus.

Iam docuimus quanta fuerit olim Corinthij aris præstantia: Propterea *Mantuanus* lib. 2. Parth. Mar. Craterem vocat Corinthiū, dicēs, Vbi purpura cingit Vasa Corinthiacis crateribus. amula.

Citro.

Citrus arbor est frequens in *Atlante* monte Mauritaniae, quæ pretiosæ admodū mensæ fieri consueuerunt. De his intellexit *Luce*. lib. 10. Dentibus hinc niueis sectos *Atlantide* sylua imponere orbes. Et Martialis lib. 10. Et Maurusiaci pondera rara Citri. Plin. li. 13. *Atlanti* confines sunt Mauri, quibus plurima arbor Citri, & mensarum insania.

Capis.

Cumas Capis abundare docet Columella lib. 10. scribens: Quæ pariunt veteres Caposo littore *Cumæ*.

Colocasia.

Colocasia herba est *Aegypto* peculiaris. Vnde Martialis Nilia-cum ridebis olus lanæque sequaces, Improbæ quum morfu fila manūque trahes.

Corruda.

Corruda herba est quædam syluestris, quæ superioris *Germaniæ* campos refertos esse scribit. Plinius li. 19. ca. 8.

Carduis.

Volaterranus ait Carduos *Hispanos* miræ magnitudinis esse, præstansq; saporis. Plinius eos commendat, qui apud *Carthaginem*,
bb 5

& *Cordubam* nascuntur.

Cappari.

Capparis frutex est humi sparsus, spinosus, hami instar, nascens in locis asperis, & grana habens mali punici granis similia. Optimum aduehitur ex *Alexandria*.

Conserua.

Conserua herba est à conseruando nomen adepta, frequens in fluminibus *Alpium*.

Cassia.

Cassia herba est suauissimi odoris, & cynamæ virtutis. Nasitur autem in *Fœlici Arabia*.

Cerasus.

Cerasus Cerasuntis oppidum est Ponti, quod à cerasorum arborum multitudine nomen suum traxit. Reperiuntur etiam in *Lusitaniâ*, & ripis *Rheni*, inquit Plinius.

Cotoneis malis.

Cotoneis malis abundat *Cydon*, Cretæ oppidum, à cuius nomine *Cydonia* aliter dicuntur.

Cancris.

Phœnicia caneros habet littorales, tantæ velocitatis, vt vix comprehendi possint.

Cuniculis.

Plinius scribit tantam olim fuisse cuniculorum in *Balearibus* insulis multitudinem, vt populatis, & corrosis messibus, famem incolis attulerint.

Calceamentis.

Sicyon vrbs fuit inter Corinthum & Achaiam, in qua fiebant calceamenta, quæ in deliciis apud eos habebantur, qui cultui corporis studebant, & elegantia.

Chrysocolla.

Chrysocolla humor est in puteis, per venam auri defluens. Laudatior autem habetur in *Aurariis* *Cypri*. Laudatissima est in *Armenia*: Secunda in *Macedonia*: Largissima in *Hispania*, inquit Plinius.

Coticula gemma.

Coticula gemma est, arguens cuiusmodi, & quam purum sit aurum. Aliter *Heraclius*, seu *Lydius* dicitur. Reperitur in flumine *Tmoli* *Armenia*.

Carbunculis.

Carbunculus lapillus est ignis fulgorem proferens. Laudatissimus aduehitur ex *India*, licet *Carthagine* & *Masyliâ* reperiatur.

Calce.

Volaterranus ait in *Tyburne* oppido ingentes esse fornaces, vbi calx

calx effoditur.

Cotona.

Cotonum verbo Gallis peculiari, est lana, seu lanugo tenuissima mollitia, & candore excellens, qua delicatæ vestes *Aegyptiis* sacerdotibus quondam fiebant. Aliter *Coslipium* vocatur. Nasitur in *Calabria*: in insula item *Maltha* prope *Sicilia*: Sed optimum venit ex *Syria*.

Carpionibus.

In *Benaco* lacu (quem ab anguillarum multitudine commendat Plinius) nunc frequentes inueniri carpiones testis est. Volaterranus.

Cocco.

Coccus pro purpura sumi solet: vnde vestes coccinae. *Martial*. *Coccina* famolæ donas, & *Tanthina* mœchæ. *Quintil. lib. 11*. Non dum verba exprimit, & iam *coccu* intelligit. At *coccu* in neutro genere granum est, seu frutex, quo fullonum tinctura conficitur. Nasitur optimum in *Asia* partibus. Nunc omnium optimum è *Valentia* *Hispaniæ* oppido aduehitur. Est & *Eliberis* vrbs *Hispaniæ*, quæ ab eius grani copia *Granata* dicta est.

Chalbana.

Chalbana frutex est odoratus, seu liquor ferulæ, *Taris* specie, *Metopion* aliqui vocant. Reperitur in *Syria*.

Cercopythecis.

Cercopytheci animalia sunt genere *Simiarum*, cauda quinque cubitorum, barba propèsa, coma humana, alba facie, reliquo corpore nigrantes. Versantur in montibus *Indiæ* apud *Taxilam* ciuitatem copia quidem tanta, vt *Alexandro* illac transeunti terrorem incusserint.

Callitrichibus.

Callitriches etiam sunt de genere *Simiarum*. Barbam habent in facie, & lata sunt cauda, neque viuunt in altero, quam *Aethiopico* solo.

Cynoprofopis.

Cynoprofopi animalia sunt eiusdem ferè speciei, capite, dentibus, ac pelle canibus propè similes, hominibus reliqua. Reperiuntur in desertis *Indiæ* *Ethiopiam* versus.

Catoblectis.

Catoblectum *Africa* gignit, tauro propè similem, aspectu terribilem, super ciliis altis, extantibus oculis, in recessu sanguineis & in terrâ semper depressi. iuba equina, quam ad certamen erigit.

Chenalopecibus.

Chenalopex auis est minor *Anseris* forma, *Aquilæ* & *Felis* inimicus, foetum mira complectens charitate. Plinius ait hanc auem frequentè esse apud *Britannos* in mensarum deliciis.

Cinna-

Cornucopiæ Text.

Cinnamulgis.

Cinnamulgis avis est in *Arabia*, quæ in surculis sui nominis ædificat.

Cephalis piscibus.

Cephalus piscis est, a cuius frequentia *Cephalenides* insulæ iuxta Actium oppidum nomen traxerunt.

Citharædis piscibus.

Citharædum piscem habet mare rubrum, cui inde nomen datum, quod a cauda ad verticem lineas habeat instar nervorum musici instrumenti distentas.

Coronis.

Elis urbs fuit Græciæ propè quam celebrabantur ludi Olympici: variisque coronis donabantur pugiles, & Athletæ. Seneca in Troade Phari, an Pisam Iouis, & Coronis Elida Claram.

Castaneis.

Habent *Petragorici*, Gallia Aquitanica populi, tantam castanearum & glandium multitudinem, ut earum arboribus & sylvis plena sit regio quibus porcos pinguefaciunt, & saginant. Laudatissimum castaneis putatur Tarentum, & in Campania Neapolis.

Cetis piscibus.

Plin. lib. 32. scribit, Cetos sexcentorum pedum longitudinis, & trecentorum sexaginta latitudinis in flumen *Arabie* intrasse.

Coracini pisces peculiares sunt Nilo.*Cerufam* habet Rhodus.*Cotes* Taygetus & Creta.*Crystallum* India.*Cylindros* gemmas India.*Coralochatem* Creta & Oeta.*Cacopyritem* gemmam Cappadocia.*Choaspidem* Choaspes.*Cytisum* herbam, Cyclades.*Caprificos* arbores Cea insula.

Cucumeres Africa copiosissimi sunt & grandissimi. Præcipui nascuntur in Arabia, mox Cyrenis. In Arcadia similes Heliotropio. *Cuminum* herbam habet Æthiopia. Coriandro abundat Ægyptus. Camelos inter armenta pascunt Orientales. Plinius.

Draconibus.

Frequentes sunt in *Massylia* Africa Dracones, qui propterea *Massyli* dicuntur a poetis. Pamphilus Saxus: Aurea *Massyli* vinunt, quæ poma Draconis.

India fert Dracones tantæ magnitudinis, ut Elephantes (quibus cum certant) circumflexu facili ambient, nexuque nodi præstrin-

Epitome.

stringat. Autor Plinius lib. 8. cap. 11. Apuleius lib. 11. Hinc dracones Indici. Inde Gryphes Hyperborei.

Generat Dracones *Æthiopia*, Indici pares, vicenū cubitorum, *Asachi* quoque populi sunt in Æthiopia, apud quos maxime nascuntur, ita ut craterum modo impliciti erectis capitibus velificent ad meliora pabula Arabia. Autor idem Plinius.

Disciplinis.

De *Athenis* Cic. lib. 1. de Oratore: atque ut omittam Græciam & illas omnium doctrinarum inuêtrices Athenas, in quibus summa dicendi vis, & inuenta, & perfecta est. Vnde & Oui. in Epist. Atque aliquis doctas iam nunc eat (inquit) Athenas.

Diuitiis.

Fama est *Syracusanos* opibus olim adeo creuisse, ut sequenti proverbio fecerint locum, Vobisne decima quidem *Syracusano*rum abest, quum diuites alloquimur. Est & aliud argumentum miræ eius urbis opulentia, quod die quodam terrestrem & maritimum contraxerit exercitum.

Non aliam ob causam poetæ fingunt imbrem aureum olim in Rhodum pluuisse, quam ob immensas eius urbis diuitias. Quintianus in Cleopoli: Sit fertilis auro Magna Rhodos, quondam descendeit aureus imber In Rhodon.

Dictamo herba.

Dictamus, seu Dictamum herba est, qua lacerti cum serpentibus pugnaturi se refouent. Frequens est autem in *Ida* monte Cretæ. Verg. lib. 12. Dictamum genitrix Cretæ carpit ab Ida.

Dipsadibus serpentibus.

Dipsas serpens est minor vipera, qua demorfi, feruescunt siti & tandem emoriuntur. Frequens est apud *Garamantes* Vnde Syl. lib. 13. Quippe atro rapidas effervescente veneno Dipsadas, immetis horrent Garamantes arenis. Reperiuntur etiam in *Libya*, & *Arabia*.

Equis.

Argos ab equorum præstantia commendat Horat. lib. 1. Car. dicens Plurimus in lunonis honorem Aptum dicet equis *Argos*, ditæque Mycenæ.

Equo pugnare, Thessalorum est inuentum. Et primum in Thessalia equi vltus repertus est. Lucanus: Thessalicus sonipes, bellis feralibus omen. Antiquitus prima laus fuit Equarum Thessaliarum. Hinc adagium Erasmo positum, Decernitur equa Thessalica. De summo præmio. Cæsare equorum Thessaliarum, in tauros dimicantium, eosque perimentium spectaculum Romæ exhibuit. Strabo quoque ait Thessaliam pascendis equis esse commodissimam, qui Arcadios & Epidauricos maxime præcellant.

Atin.

Asturia vrbs Hispaniæ, equos habuit (qui Tollutarij dicuntur) gressus molliter glomerantes, alterna crurum explicatione. Martialis. Hic brevis ad numerum rapidos qui colligit ungues, Venit ab Hispanis gentibus Astur equus.

Agregis, seu Agrigentum, Siciliæ oppidum, habuit optimos equos. Verg. lib. 3. Aen. Arduus inde Agragas ostentat maxima longè Mœnia magnanimum quondam generator equorum.

De *Bilibi* Celtiberiæ ciuitate. Mart. Videbis altam Licianæ Bilibilum Equis & armis nobilem.

Nisus mons est in Media, in quo pulcherrimi itidem nascuntur equi.

De *Elide* Græciæ vrbe, Propert. lib. 1. Et quas Elis opes antè pararat equis. Tibul. Qui prior Eleo est carcere missus equus.

De *Argæo* Cappadociæ monte, Claudianus lib. 2. in Ruffi. Volucrumque parens Argæus equorum.

In *Olyssipponi* Hispaniæ vrbee quæ Venerè sibi figurantes, hausto Fauonto dicuntur concipere.

Equis abundat *Scythia*, Afinis carès, propter immensum frigus. Sunt in eadem regione populi, equorum carnibus vescentes, quos Ptolemæus Hippophagos vocat. Scythæ (inquit Plinius) equitatus & equorum gloria strepunt.

Nesi populi sunt in Scythia Europæa, optimis quondam equis abundantes, quibus reges vrebantur.

Irlandia regio equos habet vectorios, præcipua bonitate, quos Vbinos vocant, celeriores Anglicis.

De *Satriano* vrbe Appuliæ, Horatius, Me Satrianæo vectari rure caballo.

Tunis, vrbs Africæ, habuit præstantes cursu, quos Barbaros vocant, quales in Massylia, Numydiaque passim reperiuntur.

Ex Tyrrheni maris insulis, præsertim *Corfica*, & *Sardinia*, adducuntur breues admodum, sed animo generoso, atque audaci ingressu, & irrequeto.

Ex *Germania* grauiiores, qui Succussarij dicuntur Festo, Nonio Tortores, Plauto Cruciantes.

Herodotus scribit in *Peremitana* regione Ægypti equos esse fluuiales, yngulis bouinis, simo naso equina iuba, eminentibus & cancellatis detibus fulgida cauda, magnitudine maximè tauri, crasso corio, vt ex eo arefacto fiant pila missilia. Idem ait circa Mæotis paludem (vnde profuit Hypani) equos esse syluestres & cædidos. Elephantibus.

Corfella oppidum est in Africa, vbi prægrandes sunt Elephantis, quorum etiam multitudo est in tota ferè *Africa*. Plin.

Sala

Sala quoque oppidum Mauritanicæ, greges habet plurimos Elephantum.

Plinius de *Tingitania* Africæ prouincia scribens, Ipsa (inquit) prouincia ab Oriente montosa fert Elephantes.

Horodotus in Thalia ait, *Æthiopiæ* terrarum habitatarum vltimam vastos ferre Elephantos prominentibus vtrinque dentibus. *Lybia*. Syllus lib. 3. Bellua nec retinet tardente Libyssa timore.

Plinius scribit in *India* gentem esse, cuius rex quadraginta millia Elephantorum in armis habeat Alios itè ibidem esse populos *Palybotros* nomine qui Elephantorum nouem millia regi suo per omnes dies stipendientur. Vnde (inquit ille) coniectatio ingens opum est. Idem lib. 8. scribit Indicum Elephantum Afri pauent, nec contueri audent, Nam & maior Indicis magnitudo est.

Sunt & alij populi *Orature*, quorum rex habet decem millia Elephantorum.

Automela oppidi rex Elephantes habet M D C.

Pauperior Charmorum rex Elephantos L X.

Pandi gens sola Indorum regnata fœminis, quingentos habent Elephantos: Galterus lib. 1. Alexandreidos: Nobilium multa regionum laude superbit, Hæc diues gemmis. Elephantibus India barrit. Hinc dicenti Epitheto poëtæ Indicum vocant Elephantem. Martianus Capella, Indicos (inquit) Elephantos organica permullos detineri voce compertum.

Habet *Marmarica* regio Africæ Elephantos. Sidonius: Non si quas eboris trabes refractis Rostris Marmarici dedere Barri.

Onesicritus apud Plinium lib. 6. testis est Elephantos in *Taprobant* insula maiores, bellicosioresque, quàm in India gigni.

Trogodyta contermini Æthiopiæ solo Elephantum venatu nuntiantur.

Ebore.

India. Vergilius: India mittit ebur molles suæ tura Sabæi. Horatius lib. 1. Carm. Non aurum, aut ebur Indicum. Ouid. Scetile deliciis India præbet ebur.

Assyria. Idem Ouidius lib. 2. Eleg. Mæonis Assyrium fœmina tinxit ebur.

Echinis piscibus.

Frequentes esse iuxta *Miscenum* promontorium Echinnos, docet Horatius lib. 2. Sermon. dicens: Misceno oriuntur Echinni, Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum.

Electro.

Electrides Mæiæ sunt insulæ (quas alij *Gleffariæ* vocant) dictæ, quod in his proueniret succinum, quod illi *Electrum* vocant Gignitur etiam in *Æthiopia*.

Ebeno

Ebeno.

Ebenum arborem nigri coloris, itidem habent *Acthiopes.*

Eruca.

Eruca herba est Venerem excitans. Vnde Ouid. de Remed. Nec minus Erucas iubeo vitare salaces. Colum. lib. 11. Excitet vt Veneti tardos Eruca maritos. Frequens est in *Hispania.*

Exocæti piscibus.

Exocæti piscis est in siccum somni causa exiens. Hunc habet *Arcadia.*

Exercitu.

Quo tempore *Æthiopes* rerum potiebantur, *Meroe* insula ducenta armatorum millia regi suo suppeditabat.

Aliis rebus.

Eupatorium herbam mittit *Arcadia.*

Euphorbium Atlas.

Eumetridem gemmam Lesbos.

Equos pennatos *Æthiopia.*

Formicis.

In solitudine Indiarum arenosa formicæ gignuntur canum quidem magnitudine minores, vulpium vero maiores. Earum nonnullæ apud regem Persarum visuntur in venatu captæ, inquit Herodotus. Aurum e cauernis ibidem erunt. Propertius lib. 2. Inda canis aurum mittit formica metallis.

Apud *Dardas*, Indorum populos mons est trium millium stadiorum ambitu, & sub eo aurifodina, in quibus formicæ vulpibus non minores aurum effodiunt.

Pl. 11. lib. scribit, in *Ægyptio* formicas esse magnitudinis luporum.

Frumentis.

Cremona frumenti ferax est. Vnde Mantuanus: Et frumentifera cultissima rura *Cremonæ.*

Plinius scribit, *Siciliam*, & *Beticam* frumenti adeo fecundas esse vt aristæ centum granorum egerant.

De *Babylonia*, Herodotus in Chio: Hæc regio, inquit, omnium (quas vidimus) optima est diutaxat ferendo frumento. Nam in arboribus ferendis, vite, olea, nequaquam de principatu contendit, Ceteris autem fructu procreando, adeo ferax est, vt nunquam non ferè ducena reddat, Et vbi præstans bonitate se vincit, etiam ad triceua, quaternum ferè digitorum latitudine, triticeis atque hordeaceis foliis.

Frumentifera etiam est *Eleusis* vrbs Atticæ. Mantuanus in Dionysio Misit & altricem frugum Cerealis Eleusim.

Africa Horatius lib. 2. Serm. Frumenti quantum meritis Africa.

Idem

Idem lib. 1. Carm. Quicquid de Lybicis verritur areis.

Appulia. Idem Horat. lib. 3. Car. Quam si quicquid arat impiger Appulus, Oc cultares meis diceret horreis.

Gargarus mons seu Gargara in plurali, Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Moravia regio Bohemiæ vicina pabulo, frumento, & pecore abundat.

Frugibus.

Siciliam frugibus esse fecundissimam constat. Stroza pater: Aruaque frugifera pinguis Sicania. Hinc orta est fabula de Cerere, quæ ibidem fruges, & modum arandæ terræ commonstrasse dicitur. Et Cicero Siciliam horreum populi Romani vocat, quæ sæpe maximos pauperum exercitus.

Streptus etiam hac vbertate *Italia*. Verg. lib. 2. Georg. Salve magna parens frugum Saturnia tellus. Plin. lib. 3. cap. 5. Italiam vocat terram omnium terrarum alumnæ.

Idem lib. 5. de Africa loquens, ita (inquit) appellatur regio fertilitatis eximia, cum centesima fruge agricolis scænus reddere terra. Horat. lib. 3. Carm. Fulgentem imperio fertilis Africa.

Hispania. Martianus Capel. Europæ, inquit, lumē Hispaniæ contributum, fertili frugum, optimæq; prouinciæ, metallorum, aurique foetura, & meri marmoris, gemmarumq; muneribus prædicanda.

Sardinia. Claudianus: Humanæ speciem plantæ se magna figurat Insula, Sardiniam veteres dixere coloni, Diues ager frugum.

Plinius lib. 21. cap. scribit, *Ægyptum* frugum esse fertilissimam. Vnde Priscianus, seu Rhénus in Dionysij Geographia: Hinc Nilus currens ad partes flumine pingui, Fertili, *Ægypti* terras fecundat opimas.

De *Fortunatis insulis*, Horatius in Epodo. Petamus arua, diuites & insulas, Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis.

Homerus scribit, templum Cereris fuisse in *Pyra* vrbe Phthiæ propter copiam frugum eius loci.

Aroa vrbs Achaïæ, nomen sumpsit ab Aratro, quod sit pariter ferax frugum.

Est fertilis *Thracia* frugum & frigore, & aestibus, vt *Africa* & *Ægyptus*, inquit Plinius.

Fructibus.

Plinius lib. 5. scribit *Atlantem* Mauritaniæ montem, opacum, nemorosumque esse, & scatebris fontium rigumque spectat Africanam, Fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, vt nunquam fatietas voluptatibus deit.

Cicero de lege Agraria contra Rullum: *Campania*, inquit, semper superbit bonitate agrorum & magnitudine fructuum, salubri-

tate æris, & pulchritudine regionis.

Vinæresium provincia est superior linguæ Oxitanæ, Rhodano contermina, qua prospicit Orientē, terra quidem montosa, ruentibusq; impetu miro torrentibus ubiq; irrigua frequens & velut turrita montium multitudine, præter cæteras Galliarum partes. Quod tamen de bonitate, & fertilitate loci nihil adimit, imo verò auget inusitata quadam natura. Nā (quod est præcipuum) vina profert laudatissima omniumq; laudibus, nemine reclamante, lōgis intervallis anteferenda. Qua parte respicit Occidentem, mōtes habet, electissimas, rarāq; bonitate castaneis refertissimas. Omnium præterea pomorum, nucum, & aliorum hoc genus fructuum adeo ferax, ut nec pyra Calabriz, nec hortos Hesperidum, & Phæacum pomaria, conferre liceat. Granis herbis, floribus, violis, fructibus in tantū fecunda, ut in ea pingenda, omnibusq; dotibus ornanda vires suas exercuisse natura videatur. Vbertatem & copiam leguminum si videres, raperis in admirationem, tibi que iucundum esset istie relicta patria exulare. Nec immerito *Vinæresium*, à vita, aut vivariū multitudine nomen meruit. Habet enim leporaria, ornithones, aviaria, & cætera, quæ villaticam decent pastio nem.

Fagus.

Plinius lib. 16. scribit ex Cornelij Alexadrini testimonio dulcissimas esse fagos in *Chio* insula, earumque glandibus obsessos ibidem homines diu durasse.

Feris.

Polybius apud Plinium prodit, ab Atlante Occasum versus, salus esse plenos feris, quas generat Africa.

Scythia regio feris abundat, propter solitudinem hominum eius regionis, qui nullis certis sedibus vtuntur, sed vagi feruntur in palustris. Vnde & *Scytharum* solitudo, transit in proverbum.

Ferro.

Chalybes populi sunt in Ponto, prope Thermodoontē, qui optimo abundant ferro. Vergil. lib. 1. Georg. India mittit ebur, molles sua tura Sabæ: At *Chalybes* nudi ferrum.

Noricus Alpium populi, venas ferri laudabiles habuerunt: Hic Hora.ensem vocat *Noricū*, dicēs: Quas neque *Noricus* Dererret ensis.

Melita quoque Siciliæ insula præstantes habet ferri fodinas.

Bilbilis fluvius est Hispaniæ, apud quē optima ferri temperatura fiebat. Hinc Horat. lib. 1. Car. Loricæ vocat lberas, dicēs: Quum tu coemptos vndique nobiles Libros Paneti, & Socraticam domum Mutare loricis Iberis, Pollicitus meliora, tendis.

Fundis.

Baleares duæ sūt insulæ in mari Hispano, apud quas vsus fundæ repertus

repertus est, & adeo celebratus, ut matres filios suos alijs auibus olim vesci nō pateretur, nisi quas funda fuissent adepti. Florus, Cibus, inquit, puer à matre nō capit, nisi quid ipsa monstrante percussisset. Luc. lib. 1. Et torto *Balearis* verbere fundæ Ocyor. Plin. lib. 3. *Baleares*, inquit, funda bellicosas. Græci *Gymnesias* dixere. Verg. lib. 1. *Georg.* Stuppea torquentur *Balearis* verbera fundæ.

Fauis.

Favis abundat *Hybla* & *Hymettus*. Syl. lib. 14. Tum quæ nectareis vocat ad certamen *Hymettum*, *Audax* *Hybla* fauis.

Favi cera spectabiles reperiuntur in *Pelignis*, *Sicilia*, *Creta*, *Cypro*, *Africa*. Plinius scribit visum in *Germania* octo pedum longitudinis fauum.

Floribus.

Cilicia. Statius lib. 2. Syl. Quid *Cilicum* flores, quid munera graminis *Indi*?

Enna vrbs Siciliæ, Stroza pater: Non tu floriferis in odore vallibus *Ennæ*.

Saba. Statius lib. 5. Syl. Ver. Arabū, *Cilicum*q; fluit, florēsq; *Sabæ*.

Aetna. Ausonius: Qualis floricomā quodā populator in *Aetna*.

Hybla. Ovi. lib. 5. de Trist. Florida quā multas *Hybla* tuetur apes.

Paphos. Crinitus: Seu tu floriferam concelebras *Paphon*.

Turia fluvius Hispaniæ. Claudianus: floribus & roseis formosus *Turia* ripis.

Plin. lib. 21. scribit *Cyrenis* semper, flores esse laudatissimos.

Tritum Adagium est apud *Erasmū*, Samiorū flores: vbi quis extremā decerpit voluptatē, quod ea insula florū vbertate claruerit.

Fabus.

Plinius lib. 4. ait, *Burcanam* insulam esse Ponti, quæ *Fabaria* dicitur Latinis, à multitudine frugis ibi sponte prouenientis. Est autem insula Oceani septentrionalis.

Fraxinis.

Ida mons *Fraxinis* abundat tantæ bonitatis, ut Citro sint similes, & ablato cortice plerunque eementes decipiant. Nascuntur & in *Co* insula. Autore Plinio.

Ficubus.

Plurima ficus exit in *Theſſalia* & *Macedonia*, teste eodē Plin. lib. 6. Horatius in Epodo ait *Fortunatus* insulas abundare ficubus, scribens: Suamque pulla ficus ornat arborem.

Credibile est maximas esse ficus *Indiæ*, & valde spatiosas, quum sub earum vna turmæ condantur equitum.

Figulinis officinæ.

Pythecusa, autore Plinio lib. 3. dicta est non à Simiarū multitudine

ne sed à figulinis. Pythos enim dolium dicitur.

Fonibus. In *Ida* monte multi sunt Fontes: Ex quorum duobus Scamander, & Simois scaturiunt. Ouid. lib. 2. Meta. Et tum sicca prius creberrima fontibus *Ida*. Thomas Radinut. *Ida* multifons, Cyzicum Romanos honora. Propterea aquosam eam vocat *Hora* lib. 3. Cardicens: Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa Raptus ab *Ida*.

In *Tomaro* monte Epyri centum esse fontes docet. Plinius libro 4. *Tomarus*, inquit, mons centum fontibus circa radices Theopompo celebratus.

Flammis. *Vesuvius* mons Campaniæ, flammis quandoque proiecit. Martianus in *Brixia*: Et quæ flammis omni pariunt arbusta Vesuvii.

Felibus. *Tartessij* populi sunt in *Iberia*, apud quos Felces maximè nasci dicunt. Unde natum Adagium, Felces *Tartessia*.

Fluminibus. In *India* mira est fluminum vastitas. Proditur Alexandrum magnum, nullo die minus stadia decem navigasse in *Indio* fluviio, nec potuisse ante menses, quinque enavigare, adiectis paucis diebus. Et tamen minorem *Gange* esse conitat. Magalthenes apud Plinium sexaginta eius annes prodit.

Ferulis. Ferulas in *Aegypto* præcellere, scribit Plin. lib. 13. cap. 22.

Gallinis. *Vatro* lib. 3. de Re Rust. Gallinæ, inquit, Africanæ sunt grades, quas Meleagrides appellant Græci. De his loquitur & Martialis: Anser Romano quamvis satur Annibal esset, Ipse suas nunquā barbarus edit aues. Suetonius in *Caligula*: Hostiæ erant Phœnicopteri, Pavones, Tetraones, Numydica, Meleagrides.

Gallinaria insula est in mari Ligustico, nomen inde sortita, quod gallinis abundet. *Ælianus* apud *Volaterranū* testis est, Meleagrides esse in *Lera* insula, quas fabula vult Meleagri Oenci filij natas, luctu patris in aues fuisse conuersas.

Gemmis. Plinius lib. 6. ait in *Taprobane* insula aurum & argentum esse in pretio, Marmor testitudinis simile, Gemmas, Margaritæq; in honore multo præstantiores.

India variis abundat gemmis. Sabellicus: Cernere erat, quicquid gemmarum prodiga mittit *India*; quicquid opum pelago scrutatur *Erithra*. Propert. lib. 2. *Indica* quos medio vertice gemma tenet.

Erithra rubri maris insula. Claud. Talis *Erithræis* intextus *Nebri* da gem-

da gemmis Liber agit currus.

Idaspes fluuius. Claudianus: Diues *Idaspæis* augeat purpura gemmis. Garamantes populi Orientales. Syllius lib. 15. Ardebat gemma Garamantide cæcula vestis.

Habet & *Mare rubrum* gemmas varij coloris, magnique pretij. Seneca in *Hercule Oetæo*: Gestat pelagi dona rubetis, Nec gemmiferas detrahit aures Lapis. Eoa lectus in vnda. Tibull. libro 3. Quilve in *Erithra* legitur quæ littore concha.

Sunt & fluuij nonnulli gemmis nobiles, inter quos *Acacis*, & *Ganges* numerantur à Plinio.

Glandibus. In *Dodona* Chaoniæ sylua primum repertus est glandis usus. Verg. lib. 1. Georg. Chaoniam pingui glandem mutauit arista.

Gruibus. Apud *Strymonem* fluuium, & *Bistonem* lacum Thraciæ grues maximè per æstum morantur. Lucianus lib. 3. Deseritur *Strymō*, rapido committere Nilo *Bistonias* consuetus aues.

Gazis. *Gazæ* dicuntur diuitiæ *Persarum*, quos auro, gemmis & vnguentis referatissimos fuisse constat. Statius lib. 1. Sylvarum. Dignæ *Midæ*, *Crociq;* bonis, & *Perside* *Gaza*. Sabellicus: Regia quod *Croci* cepit, quod *Persica* regum *Gaza* verus.

Gryphibus. Gryphes habent *Hyperborei* septentrionales. Politianus: Gryphes *Hyperboreos* Nemeis, *Cytheræa* columbas.

Gobiis. *Gobiis* *Venetia*. Martialis. In *Veneris* sine laeta licet conuiuia terris, Principium cœnæ *Gobius* esse solet.

Glanis. *Glanij* pisces sunt, quos *Volaterranus* ex testimonio *Stephani* grammatici, ait nasci apud *Glaniam* *Cumarum* fluuium.

Gruibus *Piscibus.* Grus piscis est habens os & ceruicem graui aliti simile, & squamas instar pennarum eius. Nutrit hunc piscem *Corinthium* pelagus magnitudine pedum xv.

Galgulis. *Galgulus* auis est magnitudine turturis, toro corpore viridis, frequens in *Peloponneso*.

Graculis. *Venetorum* *Adriam* incolentium regio tota habet graculos, ut frages populentur, & iacta absument semina.

Cornucopia Text.

Glasco.

Glasum herba est, qua Plinij temporibus *Britanni* se inficiebāt, atro colore terrorem ostentantes. Vnde Martialis: Barbara de pictis veni Bascauda Britannis. Bap. Pius: Et Galatæ, Heluetique eruces, pictique Britannii.

Glaucione.

Glaucion herba est foliis similibus Papaueris, frequens in *Syria*.

Gagates.

Gagates lapillus nascitur in *Lycia*, iuxta ostium *Gagatis* fluminis, unde nomen traxit.

Gypso.

Gypsum Tympheticum laudat Plinius, à *Tympho* oppido. Plurimum quoque effoditur in *Epiro*. Fit etiam in *Phenicia*, *Turris* & *Perthetia*.

Aliis rebus.

Gentianam herbam habet *Phoenicia* & *Illyricum*: *Galestris* gemmam *Achelous*, *Galbanum* herbam *Siria*.

Hircis.

Cyniphs fluvius est *Aphrica*: apud quem grædes nascuntur *Hirci*, villoque ronfili. Vergilius: Nec minus interea barbas, incanæque menta *Cyniphij* tondent *Hirci*.

Hydros.

Nilus fluvius. Mantuanus in *Aprili*: Niligenas abigens obuius *Hydros*,

Helleboro.

Plurimum hellebori nascitur in *Oeta* monte. Autore Plinio. Supra *Anticyram* quoque montes sunt pretiosi, in quibus copiose provenit helleborum. Hac autem herba purgantur insaniæ. Propterea *Linus* *Drusus* *Tribunus* plebis, quum morbum comitialem pateretur, *Anticyrâ* dicitur nauigasse, in eaque insula hellebori bibisse, atque morbo liberatû. Vnde etiam *Horatius* in arte, Si tribus *Anticyris* caput insanabile, nūquā *Tōsori* *Licino* comiserit. Apud *Helyconem* *Bexotia* montem, nascitur quoque optimum, & cerebro, utile, purgandaque insaniæ itidem efficax.

Herbis.

Homerus apud *Plinium* lib. 15. gloriam herbarum *Aegypto* tribuit. *Diodorus* de *Aegypto* loquens: Terra (inquit) inculca relicta pecori ad pastum adeo exuberat herbis, ut oves bis anno pariant, bisque præbeant lanam.

Æschylus apud *Plinium* *Italiam* herbarum potentia refertâ prodit. De *Asi* fluvio. *Ovidius* libro 4. Fastor. Præterit & ripas herbifer *Asi* tuas.

Epirus

Epitome.

Epyrus. Idem *Ouid.* lib. 8. *Metam.* Misit aprum quanto maiores herbida tauros Non habet *Epyrus*.

Herbis veneficis.

De *Caucaso* & *Scythia*, *Claudianus* libr. 1. in *Ruff.* Funestarumque potestas *Herbarum*, quicquid lethali gramine pollēs *Caucasus*, & *Scythicæ* vernant in gramine rupes.

Colchos & *Iberia*. *Hor.* in *Epod.* Herbæque quas *Colchos* atque *Iberia* mittit venenorum ferax.

In *Ponto* quoque prouentus est malorum graminum. *Vergilius* in *Buccolicis*: Has herbas atque hæc *Ponto* mihi lecta venena Ipse dedit *Mæris*, nascuntur plurima *Ponto*.

Theffalia. *Tibul.* lib. 2. Quicquid habet *Circe*, quicquid *Medea* veneni, quicquid & herbarum *Theffala* terra dedit.

Hortis.

In *Phæacia* horti fuerunt memorabiles, & pomaria variis referta fructibus. Quæ quum magno studio coleret rex eius loci *Alcinous*, *Deus* hortorum creditus est. *Stat.* libro 1. *Syl.* Quid *Bifera* *Alcinoui* laudē pomaria, vōsq; Qui nunquam vacui proditis in æra ramis *Syria* fuit in hortis operosissima autore *Plinio*. Inde quoque est prouerbiū *Græcis*, Multa *Syrorum* olera.

Hyacintho.

Hyacinthum florem mittit *Æthiopia*. Frequens etiam nascitur in *Thermis* *Diocletianis*, *Eximie* quoque prouenit in *Gallia*, Autore *Plinio*.

Hysopo.

Hysopum montanum & hortense optimum nascitur in *Cilicia*, in *Tauro* monte, Dein Probatur *Pamphilium* & *Smyrnaea*.

Helenio.

Helenium flos est, quem lachrymis *Helenæ* fabulatur natû. Reperitur in *Helenæ* insula.

Hippice.

Hippice herba est, qua pasti equi diurnam famem sustinet. Vnde nomen sumpsit. Frequens est in *Scythia*. Prædulcis circa *Bootiam*.

Herodiis.

Herodij aues sunt prope flumina degentes frequentes in *Diomedea* insula.

Hircis piscibus.

Hirci pisces circa *Cyrenaicum* *Sardorumque* mare oberrantes videntur cum *Delphinis*.

Aliis rebus.

Heliotropium herbam mittit *Æthiopia*, *Hepestitem* gemmam, *Corycus*.

Hexecontalithum gemmam, Trogloditæ.
Hematitem, Æthiopia.
Hydromellem Phrygia.
Hyænes animalia, Africa.
Hematopodes aues, Ægyptus.
Hammoniacum, Africa.
Hyacinthos gemmas Æthiopia, atque etiam Chrysolytos, aureo colore translucens. Quibus præferuntur Indicæ, & si (variæ non sint) Bactrianæ.

Ignibus.

Aetna inter montes igniferos numeratur. Lucanus libr. 1. Et Ardenti ciuilia bella sub Ætna.

Iaculis.

Gnosus vrbs Est Cretæ, cuius incolæ Iaculis claruerunt. Luca. li. 3. Gnosusq; agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna sagittis.

Iuncis.

Inter Iuncos præstantissimu Nabathæus, deinde Arabicus, quem quidem *Babylonicum* vocant. Tertius *Lybicus*, prope inutilis. Laudatur & *Hispanicus*, quo fiunt funes.

Iri herba.

Iris herba est odorata, Raphano similis vnguentisq; & medicinarum apertissima. Frequens est in *Cixico* insula.

Iride gemma.

Iris gemma (quam crematam, tufamque ad Ichneumonum morsu remedio esse Horus apud Plinium prodit) nascitur in *Perfide*.

Isati.

Isatis herba est fullonia, rubro colore, quam mittit *Syria*.

Iuniperis.

Scribit Plin. lib. 16. vastas esse iuniperos in *Hispania*.

Insulis.

Idem lib. 3. ait, Illyrici oram mille amplius insulis frequentari, propter naturam vadosi maris.

Ichneumonibus.

Ichneumon serpens aspidi infestissimus frequens est in *Aegypto*.

Ibidibus.

Ibis auis circa *Pelusium* tantum nigra est, cæteris omnibus locis candida.

Lanis.

Mithos Asiae fuit ciuitas præstata Lanarum (quæ ibidem inaciebantur) memorabilis. Verg. lib. 3. Geor. Quamuis Milesia magno Vellera murentur Tyrios imitata colores.

Tarenti quoque optimæ insciebantur Lanæ. Horarius libro 2. Serm.

Serm. Lana Tarentino violas imitata veneno.

In *Canusio* Appuliæ oppido, & Caledonia, seu Britania fuit eximia lanarum bonitas. Quintianus in Cleopoli: Fama Calenoniæ fileat miracula Lanæ Et Canuina simul.

Lingonicas lanas probat Martialis lib. 11. dicens, Lingonicis agendum tumeat tibi calcitra Lanis.

De *Melita* insula maris Siculi, Syllius libro decimoquarto: Te laque superba Lanigera Melire, & litus piscosa Melacte.

Luceria vetus fuit Dauniorum oppidum, ubi sacrum Mineræ fanum extitit. Eius Lanas probat Horatius li. 3. Carm. Te Lanæ propè nobilem Tonæ Luceriam, non citharæ decent. Plin. li. 26. commendat Galaticas, Tarentinas, Atticas, Milesias.

Plin. li. 8. de lanis & Ouidius loquens: *Hispania* (inquit) nigri velleris præcipuas habet, Polætia iuxta Alpes cani, Asia rutili, quas Eritras vocant, Item Bætica, Canusium: Fului Tarentum.

Laspercio.

Laspercium genus est herbarum prætiosissimæ, & in medicinis optimæ (Silphion Græci vocant) cuius succus Laser, folium Maspertum dicitur. Nascitur hæc herba in diuersis locis: sed omnium laudatissima est apud *Cyrenæ* Libyæ vrbe. Catull' ad Lesbiam: Quam magnus numerus Libyllæ arenæ Lasperciferis iacit Cyrenis.

Lentisco.

Linternus Campaniæ fluuius Lentisco arbore abundat. Ouid. li. 15. Hinc calidi fontes, lentisciferumque tenetur Linternum.

Lactucis.

Plin. li. 19. ait, Lactucas in binos pedes aliquando se pandere sed in *Circelenfi* agro amplissimas provenire.

Lauris.

In *Olympo* monte (inquit idem li. 16. ca. 33.) nulla est arbor Lauro copiosior.

Idem li. 15. Laurus (inquit) nō quia perpetuū viret, nec quia pacifera est, præferenda vtiq; Myrto, & Oleæ est: sed quia spectatissima in monte Parnaso, ideòq; etiam Apollini grata. Ouid. li. 11. Ille caput flauum Lauro Parnaside vinctus. Ver. li. 2. Geor. Et iam Parnasia laurus Parua, sub ingenti matris se subiicit vmbra.

Laurum Peneiam plerunque appellant poëtæ à *Peneo* Thesaliæ fluuiio, iuxta quem frequens est hæc arbor. Valer. Flac. lib. 1. Et in summo Laurus Peneia Cano.

Permessum Bæotiæ fluuium Lauros habere docet Pontanus lib. 2. de hortis Hesperidum dicens: Bænici de fonte ferat Permessida Laurum.

Phocis. Sabel. in Eleg. Phocicæ Laurus, Libethridumque chori.

Sycion quoque vrbs Oleo & Lauro abundat, vnde *Sicyonia* bacca dicitur.

Plinius lib. 15. ait, plurimam Laurum in *Ida*, & circa *Heracleam* Ponti prouenire.

Lacte.

Sassina vrbs Vmbriæ, Plauti patria, Lacte abundat. Martialis: Metam quod lactis Sassinate de sylua.

Lituania tantam habet lactis copiam, vt eius regionis incolæ semper ferè lacticiuijs vtantur, & melle.

Habent & *Fortunata insula* magnam vim lactis: Vnde Hora. in Epod. Illic iniussæ veniunt ad mulctra capellæ, Refertque tanta grex amicus vbera.

Leonibus.

Africa. Ouid. lib. 4. Trist. Tempore Pœnorum compefcitur ira Leonum. Idem de omnibus propè Africæ partibus memoratur.

Getulia. Hora. Atqui nō ego te, Tygris vt aspera, Getulysve leo, frangere persequor.

Lybia. Martialis lib. 7. Iam cernes Libycum vallo assultare leonem.

Cassia. Statius libro 8. Theb. Cæde redit, sic Hircana leo Cassius vmbra.

Marmarica. Seneca in Agamemnone: Marmaricus leo Morsus cruentos passus audacis læx.

Massylia. Codrus: Antè pauens capiet Massylum dama leonem. Habet & *Parthia* leones: Marullus: Quos fera tygris, quos leo Parthicus.

Mauritania. Pontanus: Sed prius aut Mauro veniam fera præda leoni. Horatius lib. 1. Carm. Nec Iubæ tellus generat leonum Arida nutrix.

Plinius libro octauo scribit solam *Syriam* leones nigros alere.

Lente.

Lens legumē est, quo qui vescerētur, olim æquiore animo fieri crediti sunt. Frequēs est *Aegypto*, *Pelusia* Nili ostio. Martialis: Accipe Niliacam *Pelusia* munera Lentem. Verg. lib. 1. Geor. Nec pelusiæ curam aspernabere lentis.

Lino.

Abundat *Aegyptus* Lino tenuissimo. Syll. lib. 3. Et *Pelusiaco* filum componere Lino. Argumentum maximæ tenuitatis est quoddam singula fila ccc. l. xv. filis constare dicantur, cuiusmodi visa sunt in Thoracæ Amasis regis, qui Rhodi visebatur. Autore Plinio *Æthiopes*, & Indi ex malis, Arabes ex cucurbitis, Asiatici ex genista Lina demerunt.

Est & sua gloria *Cumano* in Campania, quo ad pisciū capturam vtuntur.

Vtuntur eius vrbs incolæ.

Carbasinum Linum apud *Tarraconem* repertum est, ex quo nautica vela conficiuntur: Ex quo & *Carbasus* nomen habet.

Nascitur Linum in desertis Indicæ, apud *Carisum* insulam, tanta bonitate & excellentia, vt margaritarum adæquet pretium. *Carbasinis* vestibus Indi & Arabes corpora velāt, quæ sunt auro purpuræque distinctæ, vt scribit *Currius*. Vnde *Propertius* lib. 4. Raptæve odorato *Carbasa* lina duci.

Setabis vrbs Hispaniæ agrum habet nomine *Spartarium*, à *Sparto* lini genere. Plin. quoque scribit ceteriorem Hispaniam habere splendorem lini præcipuum. *Setabica* lina probat *Catulus* dicens: Nam sudaria *Setæba* ex Iberis Miferunt mihi muneri *Fabullus*.

Larice.

Laricem arborem frequentem esse in *Ida*, docet Plin. lib. 16.

Luto fictili.

Samon, & *Saguntum* Luto fictili ad vasa aptissimo abundare certum est. Martialis lib. 8. Ficta *Saguntino* Cymbia mala Luto. Eandem ob causam *Lagœna* vocatur *Saguntina* à *Iuuenale*.

Lenis vestibus.

Pellene vrbs fuit *Achaicæ*, à *Pellene* Titane condita, apud quam optimæ fiebant *Lena* vestes, quæ egregiè bellantibus dabantur in præmium virtutis.

Lapide speculari.

Lapis specularis in Hispania reperitur, & in *Bonomia* Italia, quem quidam humore terræ glaciari modo crystalli dicunt.

Ladano.

Ladanum frutex est odoratus, quo abundant *Arabes*, & *Nabatheis* *Syriæ* contermini.

Lacertis.

Nascuntur in *Arabia* Lacertæ duorum cubitorum, in *Nisa* vero monte Indicæ x. xiiii. pedum longitudine. *Volaterranus* scribit in *Æthiopiæ* insulis captam à regibus Lusitanicæ Lacertam octonum cubitorum longitudine, tanto oris rictu, vt solidum infantem deuorasset.

Capraria vna ex *Fortunatis* insulis, itidem Lacertis referta est. Autore Plinio.

Locustis.

Incolæ *Gassij* montis adeo quondam locustis infestati sunt, vt contra eas Iouis auxilium implorauerint, & *Seleucidum* auium eas perimentium aduentum.

Graculi à *Thessalis*, *Illyriis*, & *Lemniis*, nutriuntur contra locustas, quorū vi maxima obruuntur, vbi certa mēsurā est præfinita quam

quam singuli enecarunt ad magistratus deferant.
Magnesiæ & Epheſi contra locustas ordine militari ad bellum
 exeunt, tanta eorum animalium scarent multitudine.

In mari *Indica* locustæ aquatiles quaternæ implent cubita. Au-
 tore Plinio. In India ternum pedum longitudinis esse traduntur,
 cruribus & femoribus ferrarum vsum præbentes quum inaruerunt.

In *Cyrenæica* regione lex est ter anno debellandi eas.
 Necare & in Syria militari imperio coguntur, quæ tamen Par-
 this in cibo gratæ sunt.

Lupis piscibus.

Lupum piscem laudatissimum capi *Romæ* in Tyberi fluuio scri-
 bit Plinius lib. 9.

Lupis feris.

Cælius scribit Lupos apud *Crotoniatas* maximè scaterere, à quibus
 Milonem ibidem deuoratum scribit.

Legibus.

Lagnis piscis apud *Meandrum*, & *Lycum* Asia, item apud *Stry-
 monem* Europæ fluuios cernitur.

Loto.

Loton arborem gignit *Africa*, sed præcipua est circa *Syrtis*, at-
 que *Nasamonem*. Autore Plinio.

Lilio.

Lilium laudatissimum est in *Antiochia*, & *Laodicea*, Syria, mox
 in *Phælide*. Quartum locum obtinet in Italia nascens.
Susa vrbs Persarum à Memnone condita nomen sumpsit à Li-
 liorum multitudine. Nam Persæ Susam vocant Lilium.

Leporibus.

Baleares insulæ tot quondam leporibus obrutæ sunt, vt eius lo-
 ci habitatores aduersus prouentum eorum, auxilium militare ab
 Augusto petiuerint. Nam prius famem regioni, populatis messib-
 us attulerant. Leporem marinum tactu pestilentem habet Indi-
 cum mare.

Lyncibus.

Lyncas frequentes generat *Aethiopia*. Autore Pl. li. 8. ca. 12.
 Habet *Ledonom* herbam Arabia. Lesidem gemmam Lesbos.

Melle.

Herba mons Siciliæ optimo abundat melle. Mart. lib. 11. Mel-
 la iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci.
Sicilia. Varro lib. 3. de re Rust. Propter hoc Siculum mel fert
 palmam, quod ibi rhyum bonum & frequens est.
Hymettus mons Atticæ. Statius libro 6. The. Strident & Hymet-
 tia mella.

Attica

Attica. Ouidius: Adice de flauis Attica mella fauis. Plinius.
 Mellis Attici in toto orbe summa laus existimatur.

Calydna vna est Cycladum, mellis itidem ferax. Ouidius libro 8.
 Dextra Lebynthos erat, fecundaque melle Calydna.

Scribit Plin. Sabæos esse ditissimos sylvarum fertilitate odori-
 fera, auri metallis, agrorum, rigui mellis caræque prouentu.

Calabria. Horat. Quanquam nec Calabria mella ferunt apes.
 In *Fortunatis insulis* copia est optimi mellis. Horatius: Mella ca-
 ua manant ex ilice montibus altis.

Cyrrus insula est abundans melle, sed illaudato. Vergilius:
 Sic tua Cyrræas fugiant examina taxos.

Torini populi India vicitant melle, quo affluunt. Val. Flac. libr.
 - Mellis honos Torinis.

Strabo ait in *India* arundines sine apum auxilio mel ferre sua-
 uissimum.

Mellaria oppidum Hispaniæ meruit nomen à copia mellis.

Marmore.

Sinada oppidum Phrygiæ ad l. x. stadia proximū habet vicum
 Docimū, vbi marmor nascitur, quod incolæ Docimite, Romani
 Sinadicum vocant. Horat. Quod si dolentem nec Phrygius lapis,
 Nec purpurarum sydere clarior Delinit vsus. Hæc ratione Panta-
 nus Idæas vocat columnas dicens: Hinc etiam templa Idæis inni-
 xa columnis. Statius li. 1. Syl. Sola cauo Phrygiæ mittit quam Sina-
 dos antro, Ipse cruentauit maculis lucentibus Atys.

Commendatur & marmor *Numidicum*, quod M. Lepidus pri-
 mus omnium Romæ ostendit, maculis quidē purpureis variatum
 nam hunc lapidem Atys quum in Phrygia Cybelè fugeret, cruen-
 tasse dicitur. Vocatur autem Porphyrites. Plinius ait præter mar-
 moris Numidici, ferarumque prouentum, nullum aliud esse re-
 gionis insigne. Martialis: Marmore picta Notias.

Laconicum marmor viride erat, & cunctis hilarius omniumque
 pretiosissimum Stat. in Syl. Hic dura Laconum Saxa virent.

Tenarus Laconia promontorium marmor habuit laudatissi-
 mum. Tibullus, Quidve domus prodest Phrygiis innixa colum-
 nis, Tenare siue tuis, siue Caryste tuis?

Thasos Cycladum vna marmor habuit maculosum, quod Tha-
 sium dicitur.

Caristos vrbs Euboiæ, marmor habuit laudabile, quo primus in
 columnis Romæ vsus est Mamurra. Plinius: Carystos inquit no-
 bilis, nobilior tamen marmore. Lucanus: Qua in aris angustat fau-
 ces lapidosa Caristos.

Luna vrbs Ethruæ marmor habuit candidum & lucidū, quam
 pro-

propterea metalliferam, id est Marmoris feracem, vocat Statius, dicens: An ne metalliferæ repetit iam mœnia Lunæ?

Eurotas Laconia fluvius, ab eiusdem rei præstantia Comendatur. In *Syene* Aegypti vrbe fodiebatur etiam maculolum marmor, quod Pyropæcidios, id est igneis maculis variatum dicitur. Eo faciebant obeliscos Aegypti reges.

Paros quoque Argæi maris insula marmor habuit laudabile. Plinius scribit Aegyptium Labyrinthum lapideis à Paro columnis fuisse factum. Horatius: Vrit me Glycæ nitor. Splendentis Pario marmore purius. Ovidius lib. 3. Metamor. Hæret ut è Pario formatum marmore signum.

Apud Sicyonem marmorum fuit nobilis vena, ubi Dipænus & Scyllus cælatores patria Cretenses claverunt.

Chios quoque maris Aegæi insula. *Taygetus*, seu *Taygetum* mons Laconia, *Hymettus* Attica, *Donisa*, *Liguria*, *Dalmatia* marmoris eximij laudem meruerunt.

Meretricibus.

In *Suburra* vico urbis Romæ fuerunt meretricum domicilia, quæ propterea Suburrana dicuntur. Pamphilus: Deque Suburrans Thaida fornicibus. Martialis: Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media sedent Suburra.

Corinthus vrbs tantis deliciis enervata est, ut Veneris templum ibidem fuerit, ubi mille circiter elegantes meretrices paratæ erant venientibus se prostituere, inter quas numerantur præcipui nominis. *Lais*, *Thais*, *Cyrene*, *Leæna*, *Synope*, *Phryne*, *Sicyone*. Vnde natum proverbum, Corinthiari id est, Lasciire.

Myrtis

Sparta Verg. in Battarum: Et violæ genus omne hæc est, & Spartica Myrtus.

Orontes Salmonius: Non Thabor horum animos, non myrtifer angit Orontes. *Eurotas*. Catullus. Quale Eurotæ perpingunt flumina Myrtos.

Metallis.

Ilua Insula Thuscæ adiacens, clara est metallis. Virgil. libro 10. -Ast Ilua trecetos, Insula in exhaustis Chalybum generosa metallis. Plinius: Venaria Ilua, cum ferri metallis.

De *Amathunte* Cypri ciuitate Ovidius libro 10. At si forte reges fecundam Amathunta metallis.

De *Themese* Cypri vrbe. Statius lib. 1. Syl. Et queis se totis Themese dedit hausta metallis. Ovid. lib. 15. Hippotadæque domos regis Themeseque metallis.

De *Luna* vrbe Ethruia, Statius libro 4. Syl. An ne metalliferæ repetit

repetit iam mœnia Lunæ?

Possidonius dicebat Plutum deum opulentiæ habitare subterranea *Hispania*: tanta est in eo terrarum tractu metallorum fecunditas, *Italia* (inquit Plinius) metallorum omnium fertilitate nullis cedit terris.

Murice.

Murex piscis est, cuius humore fit color purpureus, & quandoque pro purpura capitur. Murice autem claruerunt loca sequentia.

Tyros. Verg. Tyridque ardebat Murice lana.

Africa. Horat. Te bis Afro murice tinctæ Vestunt lanæ.

Baia. Idem lib. 2. Ser. Murice Baiano potior Lucrina Peloris.

Getulia. Idem. Argentum, vestes Getulo murice tinctas.

Phocis. Ovid. li. 6. Met. Phocaico bibulas tingebat murice lanas.

Tarentum. Sidonius: Muricis Tyrij, seu Tarentini conchyliato ditat indutu.

Sidon. Lucanus: Et Tyros instabilis, pretiosæque murice Sidon.

Laconia. Paphilus, Picta, nec OEbalio fulget quæ murice vestis.

Assyria. Sidonius: Assyrius murex, nec tibi signa dabit. Idem dicendum de locis, Ostro & purpura claris.

Muribus

Cose vrbs Italia, murium quotidie erumpentium multitudine obruta est.

Tanta est in *Aegypto* murium abundantia, ut & segetes populentur, hisque litatione & votis resistere oporteat.

Argillus mons Thraciæ dictus est à multitudine murium, qui in terra ibidem reperti sunt concertantes. Argillus lingua Thracum mus dicitur.

Scribit Plinius ex Gyaro Cycladum insula, incolas à muribus fugatos.

Plurimi & ad *Troadem* perueniunt, vnde iam magno prouentu fugauerunt accolæ.

Tantus fuit apud *Persas* murium prouectus, ut repertæ sint prægnantes in vtero parentum, teste Plinio.

Messibus.

Habet *Aegyptus* binas in anno messes, ac totidem æstates. De *Africa* & *Aegypto*. Statius libro 3. Syl. Quod messibus Afris Veritur, æstiferi quicquid terit ara Nili. *Aegyptus* ab antiquis orbis horreum vocata est, quod Dei animi gratia salutis confugere soliti sunt.

Libya. Horatius: Quicquid de Libycis veritur areis. Mart. Possidet Libycas messes Hermumque Tagumque.

Coronia vrbs Thessalia. Stat. lib. 7. Theb. Exilem Glifanta, Coronamque

roniamque feracem, Messe Coroniam, Baccho Glifanta colentes.
Gargarus, mons in Ida. Claud. tam fauiscientia centum Messibus,
 æstiuæ detondent Gargara falces.

Mercibus.

Orientales populi variarum rerum mercibus, vt gemmis, auro, argento, thure, Balsamo, cæterisque rebus aromaticis abundant. Hinc Stroza filius merces Eoas vocat, dicens: Ille dat Eoa lectos de merce capillos.

Theba vrbs centum portarum fama nobilis copiosa fuit Indicarum, Arabicarumque mercium.

Minio.

Minio pigmento abundat *Minius* Iberiæ fluuius, nomen inde adeptus. Propert. vt Maotica mix Minio si certer Ibero.

Sisapo locus Hispaniæ optimum habet Minium Plin. Celeberrimum Minium ex Sisapontensi regione Betica. Miniaria metallo.

Reperitur & Minium apud *Colchos*, in rupē quadam inaccessa. Optimum verò supra *Ephesum*.

Margaritis.

Margaritis lapillis abundat *India*. Plin. Quantum apud nos Indiciis Margaritis pretium est. Idem lib. 9. Principiū ergo, culmenque; omniū rerum pretij, margaritæ tenent. Indicus maximè has mittit Oceanus Bap. Pius: Indaq; gemmiferis margaritis acta vadis.

Habet etiam margaritas *Taprobane* Arabiæ insularitem *Perimula* promontorium Indiæ. Laudantur circa Arabiam in Persico finis maris rubri.

Scribit Plin. *Cassandrum* insulam esse desertā in Oceano Indiam versus, margaritis quætuosam.

Tilos quoque Arabiæ insula celeberrima est margaritis.

Palæogones incolæ sunt Taprobanes insula, auri, margaritarumque grandium fertiliores quàm Indi.

Tacitus scribit *Britanniam* aurum & argentum, aliæque metalla gignere, & Oceanum margaritas, sed subfuscas & luentes. Suetonius ait Cæsarem in Britanniam nauigasse, causa Margaritarum.

Mulis.

Hispania. Stroza pater: Hispanasque simul, mulas, mannasque Britannos Adde.

Murenis piscibus.

Mare Siculum. Martialis: Quæ natat in Siculo grandis murena profundo.

Plinius probat lupum Tyberis, Rombum Rauennæ, Murenam Siciliæ, & Elopem Rhodi.

Sunt & prope *Tartessum* Hispaniæ urbem delicatæ Murenæ Quia-

Quintianus: Traxit & Tartesia Murena quosdam.

Magalibus.

Magalia, seu Mapalia dicuntur Getulorum casæ, quæ calamis teguntur. Martialis: Tecum ego, vel fidei Getula mapalia Poeni, Et Poteram Scythicas hospes amare casæ.

Ad hunc locum facere videtur, quod Sallustius scribit de *Numidis*, quos ait habuisse ahos nauium inuersos pro tuguriis.

Scythiæ quoque non alias domos habuerunt, quàm volubiles, & plaustris ductiles. Vnde Horat. Cæpestres melius Scythæ, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos, Viuant, & rigidi Getæ.

Myrrha.

Myrrhæ arbusculam aromaticam succo distillantem habet *Arabia*. Verg. in Cyri: Ille Arabis myrrhæ quondam qui cepit ocellos.

Habet Myrrham Orontes. Propertius: Aut quid Orontea crines perfundere myrrhæ?

Assyria, Pontanus: Et Assyriam redolentia pectora myrrham. Excellit & *Troglodytica* Myrrha, quæ lucida est, subuiritidis, & mordax.

Musculi.

Musculi pisces nascuntur in *Strophali* Arcadiæ.

Muriis.

Antipolis vrbs Asiæ, Muriis & Thynnis piscibus abundat. Martialis: Antipolitani fateor sum filia Thyuni.

Monilibus.

India. Statius lib. 1. Syl. Huic Indæ monilia Glaucum, Proteaque, atque omnem Nereida querere iussi, Vbi loquitur de forma, & cultu Violantillæ vxoris Stellæ poetæ Patavini.

Murrhæ gemma.

Murrham gemmam (qua fiebant murrhæ, seu murrhina pocula pretiosa) multis in locis mittit *Parthia*. Propertius: Murrhæque in Parthis pocula cocta focis.

Montibus.

Macedonia perpetuis montibus cingitur. Habet ab Oriente *Ossam* & *Pelion*, Ab occasu *Pindum*, Ab Aquilone *Olympum*, à Meridie, *Othryon*.

Corsica quoque montibus, tanquam verticibus, abundat. Vnde & nomen sumpsit, Corsas enim tempora Græci vocant.

Molaribus.

Antron vrbs est Thessaliæ, cauernis & cuniculis abundans, quibus optimi lapides ad molas eruantur. Gellius vocat molas illas trufariles, vbi loquitur de Plauto: quem ait operā pistori locasse, & fecisse quæstum in agendis molis illis, quas trufariles vocant.

Melinum.

Melinum pigmentum nomen sumpsit à *Melo* insula, vnde exportatur.

Magnetes.

Magnetes lapis est argento similis, ferru ad se attrahens. Reperitur in *India*, & in *Siphno* insula maris *Ægei*.

Melombus.

Melones (quos veteres Melopepones dicebant) fructus sunt hortenses, qui humi rotundantur. *Spartianus Ostiensis* probat.

Musci.

Plinius ait *Cyrenaicos* Achorem deum cōtra multitudinem muscarum inuocare, eique litare consueuisse. Muscarum multitudo depopulata est quondam *Megareses*.

Myrica.

Myrica arbuscula, nascitur domestica in *Ægypto*, & alibi agrestis.

Myrobalano.

Myrobalanum arbor est frequens apud *Trogloditas* *Æthiopiæ*, aromaticam ferens glandem, qua fit vnguentum pretiosum. Palma quæ fert myrobalanum probatissima est in *Ægypto*.

Malobathro.

Malobathrum vnguentum est odoriferum, *Syria* regioni peculiare. *Horatius*: Cum quo morantem saepe diem mero *Fregi*, coronatus nitentes *Malobathro* *Syrio* capillos.

Melilot.

Melilotos herba est suavis & mellea, de qua *Onidius*: Pars thyma, pars rores, pars meliloton amant.

Melilotos optimus est *Atticus*: Nascitur & in *Campania* circa *Nolam* mellini coloris, odorisque vehementis.

Mantichora.

Mantichoram feram *India* gignit magnitudine leonis, pelle villosa & purpurea, vultu & auribus prope humanis, triplici detum serie in vtraque maxilla, vtrunque aculeis cuspidatâ, quos in certamine pro telis iaculatur.

Monope.

Monopem animal tauri magnitudine habet *Pæonia*.

Muribus Araneis.

Muribus Araneis, quos *Herod.* Mygdalos vocat, scatet *Britānia*.

Monoceros.

Monoceros fera est sauiissima, capite cervino, pedibus elephantinis, cauda aprina, reliquo corpore similis equo, vno in fronte cornu duum cubitorum armata. Nascitur in *Æthiopia*.

Margaris.

Margaris pisces sunt specie rotunda, & gregatim natâtes, ac reges sectantes

sectantes more apum. Reperiuntur in mari *Rubro*.

Membranis.

Membranæ *Pergami* primum repertæ sunt.

Malis punicis.

Malum punicum, seu granatum, frequens est apud *Carthaginem*, vnde cognomen sumpsit.

Malis Cydoneis.

Malis *Cydoneis* (quæ & *Cotonea* dicuntur) nomen dedit *Cydon* vrbs *Cretæ*, in qua magnus fuit eorum prouentus.

Milio.

Milio gaudet *Campania*, pulcherrimamque candidam ex eo facit. *Sarmatarum* quoque gentes hac maximè pulchre aluntur. *Æthiopes* non aliam frugem, quàm milij, hordeique nouere. Habent & *Niuerni* agros milio, perinde ac frumeto, aut aliis segetibus fertissimos, quo etiam contrito, & in farinam redacto pulcherrimam conficiunt.

Malua.

Maluas *Plin.* scribit in *Arabia* septimo mense arborefcere, quod est argumentum magnæ fertilitatis.

Moly herba.

Moly herba à *Mercurio* reperta, maximè contra venena efficacior, nascitur in *Cillene* *Arcadiæ*.

Militibus.

Plinius scribit *Italiam* nuntiato Gallico tumultu sola sine externis vllis auxiliis armasse peditu lxx millia, Equitum cc. millia.

Mulis piscibus.

Mulos pisces *Septentrionalis* gignit *Oceanus*, & proxima pars occidentis.

Merulis Albis.

Merulæ circa *Cyllenem* *Arcadiæ*, nec vsquam alibi candidæ nascuntur.

Alisrebus.

Mithridanion herbam generat *Pontus*. *Melichrysim* gemmam *India*. *Magadarum* caulem *Syria*. *Mastichem* arborem *Chios* insula.

Nimbus.

Taurus. *Othrys*. *Rhodope*. *Scythia*. *Thracia*, nullo ferè tempore non riget niuib. gelu, ac glacie. *Taurus*, *Remachus*: *Nubibus* impono *Tauri* niuos tuis. *Scythia*, *Luca*. *Solibus* & nullis *Scythicæ*, quem bruma riget et, *Dimaduere* nives. *Thracia* *Statius* lib. 11. *Bistonæ* tepuere nives. *Oui*. *Brachia* *Sythonia* cadi dora nive. *Othrys*. *Claudianus*. *La* ssa per *Othryas* fundere mēbra nives *Rhodope*. *Ouid.* in *Episto*. Quæ patet vmbrosam *Rhodope* glacialis ad *Hemum*.

Scribit Plinius *Atlantis* verticem, altis, etiam ætate, niuibus operiri.

Nemoribus.

Zacynthos insula non procul *Coryntho*. Verg. lib. 3. *Æneidos*, iam medio apparet fluctu nemorosa *Zacynthos*.

Egaleos mons *Atticæ*. Statius lib. 12. *Diues* & *Egaleos* nemorum, *Parnæsque* benignus *Vitibus*.

Atlas (inquit *Martianus Capella*) nemorosus est, scatens fontibus, sed rupibus infœcundus.

Nucibus.

Auella vrbs *Campaniæ*, nuces habuit præstantissimas. Plinius Nuces *Auellanæ* capitis dolorem faciunt. Vergil. Et qui maliferæ despectant mœnia *Auellæ*.

Plinius laudat *Tarentinas* amplitudine, & putaminis mollicie. *Columella*: Nucem *Græcam Auellanam*, & *Tarentinam* hoc modo facere poteris.

Thasie. *Quintianus*: *Thasia* nux quosdam, *Cilix* & *pistis* aliquor. *Varro* apud *Gellium* *Sacros Cilices*, nuces *Thasias*, palmas *Ægyptias*, glandes *Ibericas* inter cibos electiles reponit.

Optimum genus Nucum fuit *Persicum*, autore *Plinio*. *Politianus* in *Rust.* Cornu 3: cū *Cerasis*, duròq; putamine clausa *Persica* nux.

Plinius laudat *Ponticas*. Vnde *Statius* lib. 1. *Syl.* Quicquid nobile *Ponticis* nucetis.

Nardo.

Nardus, seu *Nardum* frutex est aromaticus, quo *Indi* & *Persæ* abundant. *Horatius*: Nunc & *Achæmenio* perfundi *Nardo* iuvat. *Plinius*: Cuius folia nihil ab *Indico nardo* distant.

Nymphis.

Oceanus *Nympharum* omnium pater est. *Catullus*: Non genitor *Nympharum* abluat *Oceanus*.

Napis.

Amiternum vrbs *Campaniæ* *Napis* abundat. *Martialis*: Hos *Amiternus* ager felicibus educat hortis *Plinius*: *Napi* verò *Amiternini* (quorum eadem ferè natura) gaudent æque frigidis. *Napus* in *Ægypto* mirè celebratur propter olei celebritatem, quod de semine eius faciunt.

Nebridibus.

Nebrides dicuntur damarum, seu ceruorum pelles. His abundat mons *Nebris* nomine, autore *Solino*.

Nitro.

Nitru lapis est sulphuri comixtus, & natura sali proximus. Apud *Epirum* sit eodem quo sal modo. Optimum crescit in *Macedonia*, quod

quod vocant *Colestricum*. In *Egypto* conficitur multò abundantius, sed deterius. *Nitrariæ* egregiæ *Ægyptiis* circa *Memphim* esse consueverunt.

Nasturcio.

Nasturcium herba est torporem & hebetudinem excitans. Frequens est apud *Babylonem*.

Neadibus.

Neades animalia sunt, quorum voce abruptitur terra. Reperiuntur in *Samo* insula.

Narcisso.

Plinius ait probatissimum narcissum crescere in *Lyciæ* montibus.

Ostro.

Lemanus lacus, *Gebennæ* propinquus, colore muricis abundare arguitur dicto *Ricardi Bartolini*. *Ostrifero* madidum caput obiectare *Lemanno*.

Sarra, seu *Tyros*, Verg. Vt gema bibat, & *Sarrano* dormiat *ostro*.

Sidon. *Ouidius*: Hic qui *Sidonio* fulget sublimis in *ostro*.

Assyria. Verg. in *Cyri*: Nò *Lybis Assyrio* sternetur lectulus *ostro*.

Phœnicia. *Ruffus Festus*: *Aganoreo* color hinc mentirier *ostro*.

Tanarus mons *Laconiæ*. *Ægidius Maserius*: Commendent ostrum *Tanarus*, atque *Tyros*.

Chalcedon. *Lucan*. libro 9. *Pontus* & ostriferam dirimat *Chalcedona* cursu.

Oleo, & Oliuis.

Venastrum *Campaniæ* oppidum præcipuam olei laudem meruit. *Martialis* li. 13. Hoc tibi *Campani* sudauit bacca *Venastrum*. *Vnguentum* *Horat.* Pressa *Venefranæ* quod bacca remisit. *Oliuæ*. *Plinius*: Et vulgò (inquit) principatum hoc bono obtinuit *Italia* toto orbe, maxumè agro *Venefrano*.

Picenum regio *Italiæ*. *Martial.* Si mihi *Picena* turdus *Palleret* oliua. *Oliuam* *Picenam* commendat *Plinius*.

Sicyon vrbs *Achaïæ*. *Ouid.* in *Ibin*: Aut vt oliuifera quondam *Sicyone* profecto.

Trebis, seu *Trebula* vrbs *Italiæ* (quæ prius *Nitifca* dicebatur) etiam claruit oliuis. *Vergil.* libro 7. *Ere* manus omnis, *Oliuifere* quæ *Nitifca*.

Peparethros insula. *Ouidius* lib. 7. *Meta*. Et *Giaros*, nitidæ quæ ferax *Peparethros* oliuæ.

Ager *Sabinorum*. *Ouidius* lib. 3. *Fast.* *Primus* oliuiferis *Romam* deductus ab aruis.

Eurotas fluuius *Laconiæ*. *Statius* lib. 4. *Theb.* *Taygetique phalanx*, & oliuiferi *Eurotæ Dura* magnus.

Licabefos mons Atticæ Stat.lib.12. Parnésque benignus Vitibus,
& pingui melior Lycabefos oliua.

Betis Hispaniæ fluius. Martialis. Betis oliuifera crimen redimi-
te corona. Plinius: Glareosum oleis solum aptissimum in Venafra-
no, pinguißimum Betica. Idem: Betica quidem messes vberimas
inter oleas meret.

Paropotamia proxima Tigri regio non palmetis modò, verum
& oleo, primisque & aliis arbutis nobilis est.

Oliui etiam abundare *Fortunatas insulas* ostendit Horatius di-
cens: Germinat & nunquam fallentis termes oliuæ.

Taburnus mons Cipariæ. Vergilius: luvat llinara Baccho Cò-
ferere, atque olea magnum vestire Taburnum.

Onis.

In *Velitris*, Volscorum oppido, fuit ouorum ingens abundantia
Mantuanus: lam Latij Romam caput, ouiseraque Velitras.

Pygmæorum casus luto, pennisque & ouorum putaminibus con-
strui scripsit Pl. lib. 7.

Ovis eodem teste insulæ sunt Ponti, in quibus ovis auium &
auenis viuunt incolæ.

Onibus.

Galesus, Calabriæ flumen, ouium multitudinem quondam fertur
habuisse. Horat. lib. 2. Carm. Dulce pellitis ouibus Galesi flumen.

Canusium vrbs est Appuliæ, in qua lanæ erant rutili coloris. Iuue-
nalis Satyr. 6. Pastores, & ouem Canusinam, vlmósque Falernas.

Gallia. Horatius, Nec pingui Gallicis crescunt vellera pascuis.

Calabria, & Appulia. Colu. lib. 8. Generis eximij Calabras, Appu-
læque milites nostri existimabant, earumque optimas Tarétinas.
Nunc Gallicæ pretiosiores habentur, earumque præcipuæ Altina-
tes. *Altinum* autem oppidum est in palude positum, simile Rauén-
næ situm habens. Martialis: Velleribus primis Appulia prima, se-
cundis Nobilis Altinum, tertia laudat ovis. Plinius: Lana autè lau-
datissima Appula, & quæ in Italia Græci pecoris appellatur, alibi
Italica, Tertium locum Milesiæ oues obtinent. Appulæ breues vil-
lo, nec nisi penulis celebres. Circa Canusium, Tarentumque sum-
mam nobilitatem habent.

Tibareni populi sunt Trapezoti imminentes, Chalybibus vicini,
ouium præstantissimi cultores. Priscianus, seu Remmius in Diony-
sij Geographia: Hinc pecorum est diues nimirum gēs Tibarenum
Hanc prope sunt Chalybes, durissima regna colētes, Quos labor
exercet sauius ferrique metella.

Aegyptus adeò herbis exuberat, autore Diodoro Siculo, vt oues
bis anno ibidem pariant, bisque præbeant lanam.

Hero-

Herodotus ait in *Arabia* esse oues cauda triū cubitorum quam
per humum trahunt.

Sunt & minutissimæ oues in *Chio* pabuli inopia, quarū tamē la-
cte caseus conficitur laudatissimus. Ib. dē agni statim a partu ma-
trem pastoremque agnoscunt, & circa petulea læciana subiliunt.

Ornis.

Pelion mons Thessaliæ. Val. Flac. lib. 1. Argo. Quantum Peliacas
in vertice vicerat ornos.

Odoribus.

Arabia propter varias herbas, fruticesq; aromaticos tota est o-
dorifera Statius lib. 1. Syl. Odoriferis Arabi quod doctus in aruis.
Tibullus: Vrantur odores, Quos terra diu te mittit Arabis.

Saba. Colu. lib. 11. Cœlitibus templisque Sabæum miscet odorē.
Statius lib. 2. Syl. Odoriferos exhaurit flamma Sabæos. Plin. scribit
Sabæos ditissimos sylvarum fertilitate odorifera-

versis. Syllius lib. 15. Altera Achæmenium spirabat vertice odo-
rem. Ad hoc alludit Horatius: Persicos odi puer apparatus.

Assyria. Catullus, Fragrantem Assyrio venit odore domum.

Panchaia, & *Idaspes*. Claudianus: Quicquid thuriferis spirat Pan-
chaia syluis, Quicquid odoratus longè blanditur Idaspes.

India. Syllius lib. 17. Qualis odoratis descendit liber ab Indis.

Armenij. Tibul. lib. 1. lactat odoratos vota per Armenios.

Oraculis.

Apud *Delphos*, oppidum Phocidis, dabantur Apollinis oracula.
Plinius: Subeunt in hac reputatione Delphica oracula, velut ad ca-
stigandam hominum vanitatem à deo missa.

Ostreis.

Ostrea, seu Ostrea appellatur aquatiles conchæ, quarum olim
vsum erat in deliciis. Optimæ fuerunt in lacu Lucrino. Martialis: E-
bria Baiano veni modo concha Lucrino. Horatius: Non me Lu-
crina iuuerint conchylia. Sergius Orata (qui primus ostrearum
piscinas habuit) optimum saporem Lucrinis adiudicauit.

Gerardaſca stagnū est agri Volarerrani, optimis ostreis refertum.

Bate. Adrianus Cardin. Baiana ostrea, murices, lupóque.

Circæi. Hora. Ostrea Circæis, Miseno oriuntur echini.

Abydos. Mantuanus: Vnus, & ostriferā Sesto qui iunxit Abydon.

Oppidis.

Alexandri magni comites in eo tractu *India*, quem subegerāt,
scripserunt quinque millia oppidorum fuisse, Indiæque tertiam
partem esse terrarum omnium, & multitudinem gentium innu-
meram probabili ratione. Indi enim propè gentium soli nua-
quam emigrare suis finibus.

Betica olim habuit oppida 175.

Oleribus.

Syria in hortis operosissima oleribus abundavit. Vnde natum Adagium, Multa Syrorum olera.

Onagri.

Onagri sylvestres asini præcipui sunt in *Phrygia* & *Lycania*. Sunt & in *Mamitania* cursu pernices, citòque desistentes, quos anhelos venatores propterea facile capiunt.

In *India* reperiuntur agrestes, equi magnitudine, capite penè rubenti, oculis cæreuleis, vno in fronte cornu.

Onocrotalis.

Onocrotales aves, olorum similitudinē habentes, *Gallia* Septentrionalis, Oceano proxima mittit.

Onychite.

Onychitem gemmā in *Arabia* montibus, nec vsquā alibi nasci veteres putauerunt.

Alis rebus.

Othonem & *Oenanthem* herbas habet *Syria*. *Opalos* gemmas *India*. *Ocrum*, pigmentum *Topazonos* insula. *Obsidiarum* lapidem, *Æthiopia*. *Oryges* feras, *Africa*. *Origanum* herbam, *Bœotia*.

Pice.

Plinius: *Asia* picem *Indicam* maximè probat. *Græcia* *Piericam* *Naryciam*. Verg. lib. 2. Georg. dicens: Et iuvat vndantem buxo spectare Cytorum, *Narycia*q; picis lucos. Est autē *Narycia*, seu *Narycium* oppidum *Volschorum* Colu. lib. 11. *Sobolem* dabit illa capacem *Narycia* picis, aut *Actæi* mellis *Himetti*.

Est & circa *Idam* in *Troade* pice plurima. Verg. lib. 3. Georg. I. dadasque pices, & pingues vngvine caras.

Illyrium, seu *Illyria* *Epiri* regio, *Italia* propinqua pice quoq; abundat *Ovidius*: *Nigrior* *Illyrica* cui pice sanguis erat.

Theopompus apud *Plinium* testis est in *Apolloniatarum* agro picem fossilem non deteriolem *Macedonica* inueniri.

Piceis Arboribus.

Picea arbor frequens est in *Pado*: Vnde impositum fluvio nomē. *Pades* enim *Picea* *Gallicè* vocantur, inquit *Plinius*.

Palmis.

Apud *Hessenos* populos vrbs est *Eggada* nomine, fertilitate, & nemoribus palmetorum nobilis.

Aegyptus. *Plinius*: palma (inquit) quæ fert *Myrobalanum* probatissima est in *Agypto*. *Quintianus*: Inuenta mensis palma mox *Agyptia*.

Idume provincia *Syria* palmis luxuriat. *Lucanus*: Et arbusto palmarum

marum diues *Idume*. Verg. lib. 3. Georg. Primus *Idumæas* referam tibi *Mantua* palmas.

Hiericus oppidum est *Idumææ*, in cuius agro *Strabo* ait palmetū esse centum stadiorum, *Plinius* *Hiericuntem* palmetis cōstitam, & fontib⁹ irriguā vocat *Idem*: Sed vt copia (inquit) ibi atque fertilitas, ita nobilitas in *Iudæa*: nec in tota, sed *Hiericunte* maximè.

In *Babylonia* Per omnem regionē palmarū sunt sua sponte nascentes, pleraque fructifera.

Arabia. Ovi. lib. 10. Palmiferos *Arabes*, *Panchæa*q; rura relinquit.

Pharos *Ægypti* Insula. Ouid. lib. 2. Eleg. Quæ colis & *Memphun*, palmiferamque *Pharon*.

Selinis vrbs iuxta *Lilybæum*. *Syllius*: *Audax* *Hybla* fauis, palmis quoque onusta *Selinis*. Verg. lib. 3. *Æn*. Tēque datis linquo ventis palmosa *Selinis*.

Plinius scribit *Iudeam* esse inclytam palmis.

Est & in *Lyguria* castrum *S. Romuli* palmis nobilibus refertum. *Canaria* vna ex *Fortunatis* insulis abundat palmetis, carioras id est palmarum fructus ferentibus *Martialis*: Notè cariotides theatris. *Statius*: Prægrandes cariotides cadebant.

Tylos insula maris *Perfici*, palmas, oleas, vites, ficos, & varia pomorum genera profert.

Theba. *Ægyptiæ* palmis ibidem fecundæ fuerunt. *Statius*: Seu quæ palmiferę mittunt venalia *Thebæ*.

Pomis.

Tybur oppidum non procul *Roma*, pomis abundavit. Colu. lib. 11. Et turtis lacus, & pomosi *Tyburis* arua.

Phæacum regio tanta pomorum vbertate claruit, vt præmaturis fructibus noui statim succederet. His autē præfuit *Alcinous*. *Stat.* libro 1. *Syl*. Quid bisera *Alcinoi* laudem pomaria, vósq; Qui nunquam vacui proditis in æra ramis? *Iuuenalis* *Sat.* 5. Illa iubebit *Poma* dari, quorum solo pascaris odore: *Qualia* perpetuus *Phæacum* *Autumnus* habebat.

Anio fluvius *Tybur* propinquus, etiam pomis abundat. *Propertius*: *Ramosis* *Anio* qua pomifer incubat aruis.

Phalisci, *Volschorum* populi, etiam abundant pomis. Ouid. lib. 3. Eleg. Quum mihi pomiferis coniux foret orta *Phaliscis*.

Aspagones *Indiæ* populos, vitis, lauri, buxi, pomorumque omnium in *Græcia* nascentium fertiles scribit *Plin.*

Omnes *Fortunata Insula* copia pomorum & auium omnis generis abundant.

Plumbo.

Miclis Insula candidū generat plumbum. *Plinius* lib. 4. cap. 16.

Timæus historicus à Britānia introitus sex dierū navigatione abesse dicit insulam Mictūm, in qua cādidum plumbum proveniat. Ex *Cassiteride* insula, ait Plin. li. 7. ca. 56. plumbum primus apportant Midacritus.

Cantabria nigro abundat plumbo.

Pantheris.

Myrcania Scythiæ pars Pantheris, Pardis, & Tygribus abundat.

Pinis.

Atlas mons. Ausonius: Nec pinifer Atlas Amphitryoniadem puerum.

Ida. Statius li. 3. Syl. Pergame pinifera multo pretiosior Ida.

Lycæus mons Arcadiæ. Statius lib. 7. Theb. Nec sua pinigero magis adnatae umbra Lycæo.

Simois fluvius Phrygiæ. Statius lib. 12. Pinigeri rapitur Simoentis ad amnem.

Mænalius. Verg. Pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem Mænalius, & gelidi fleuerunt saxa Lycæi.

Ossa mons Thessaliæ. Luca. Quantus Piniferæ Boreas quæ Thracius Ossæ Rupibus incubuit.

Othrys. Valerius Flac. Parnasi lateant, cesserit Othrys Piniger.

Portis.

Egyptiæ Thebæ centum portis nobiles fuerunt. Iuuenalis Ecce vetus Thebæ ceterum iacet obruta portis. Plinius: Et Diospolis magna, eadem Thebæ, portarum centum nobilis.

Piscibus.

Aulus vrbe seu portus Bœotici, piscibus abundat. Ouid. lib. 12. Metam. Bœoticique tellus Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.

Benacus lacus. Petrar. cha: Carmine piscoso referens accepta Benaco. Vbi primam corripuit, quæ à Vergilio producit.

Gnydos Lyciæ ciuitas. Ouid. lib. 10. Piscosamque Gnydon, grauidamque Amathunta metallis.

Multa sunt in *Nilo* piscium genera, inter quos numerantur Lepidodus, Coracinus, Porcus, Phagonus, Silurus, Citharus, Aloia. Ex testaceis Dilichius, Phiscus, Bohtes.

Tanta est in *Thule* insula piscium multitudo, ut ligni loco comburantur ab incolis.

Gedrosi Indiæ populi (qui Arhim amnem incolunt) fores in domibus maxillis piscium, & belluarum faciunt, & ossibus tecta contignant.

Populis arboribus.

Sperchius fluvius Thessaliæ. Ouid. lib. 1. Meta. Populifer Sperchius & irrequietus Enipeus.

Padus

Padus. Ouid. lib. 2. Eleg. Frigidus Eurotas populiferque Padus.

Populos nigras, efficacissimas habet *Creta* Insula.

Papyro.

In Lacunis *Nili* nascuntur iunci, ex quorum tenuissimis fissuris contextuntur chartæ & vela, & vestes & stragula. Est autem Papyrus frutex nascens in paludibus Ægypti, aut quiescentibus aquis *Nili*. Papyrus ostendit primus in Ægypto Alexander. De Papyro Lucanus: Nondum flumineas Memphis contexere Biblos Cœperat. Ovi. li. 15. Perque Papyriferi septem flumina *Nili*. Martialis, Perditæ Niliacas Musæ mea damna papyros. Plinius li. 13. Papyrus (inquit) nascitur in palustribus Ægypti, aut quiescentibus *Nili* aquis, ubi euagatæ stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum. Et paulo post: Nuper & in Euphrate nascens circa Babylonem Papyrus intellectum est eundem habere usum chartæ.

Prunis.

Damascus vrbs Syriæ optimis abundat prunis, quæ Damascena vocantur. Columel. lib. 11. Armeniisque & Cæreolis, prunisque Damasci. Plinius lib. 15. In peregrinis arboribus dicta sunt Damascena, à Syriæ Damasco cognominata.

Pyris.

Plinius ait *Crustumina* Pyra cunctis esse gratissima.

Abundant & *Pyris Calabri*, quæ consueverunt hospitibus apponere. Horat. Nō quo more Pyris vesci Calaber iubet hospes. Hinc Adagium, Calabri hospitis Xenia.

Crustumini proxima sunt *Falerna*, à potu: quoniam tanta vis succi abundat.

Porris.

Aricia vrbs Italiæ porris abundat. Martialis: Mittit præcipuos memorialis Aricia porros.

Tarentum. Idem Martia. Fila Tarentini grauitè redolètia porri. Plinius ait laudatissimum porrum esse in Ægypto, mox Orchæ, atque Ariciæ.

Phasianis.

Phasianis, à Phaside Colchorum fluuio dicuntur, quod ibi sint frequentes Lætantius: Cernitur & mixtam Phaidis inter auem. Martia. lib. 13. Arg. na primū sum deportata carina, Antè mihi notum nil nisi Phasis erat.

Paludibus.

Nilus. Statius lib. 3. Syl. Vnde paludosi fecunda licentia *Nili*. *Rauenna*. Syl. lib. 8. Lenta paludosa proscindunt signa *Rauennæ*.

Sicambri populi Germaniæ Rheno proximi, in paludibus habitant.

tant. Propertius: Ille paludosos memoret seruire Sicambros.

Portentis.

Nilus. Stroza fil. Et portenti nasset vada noxia Nili.

Pruinis.

Synthia, *Riphei*, *Caucasus*, *Strymon* fluuius Thraciæ perpetuis riget pruinis. Verg. l. libro 4. Georg. Aruâque Riphæis nunquam viuata pruinis. Claudianus: Caucasæ captiua bibunt armenta pruinis.

Phaetris.

Creta. Verg. lib. 3. Georg. Armâque, Amyclæumque canē Crescāmque pharetram.

Gnosus & *Gortyna* vrbes Cretæ. Luc. 3. Creta vetus populis. Gnosusque agitare pharetras Docta nec Eois peior Gortyna sagittis. *Cydon* vrbs Cretæ. Ouid. lib. 8. Met. Armâque, equosque, habitūque Cydonæque pharetras.

Lycia. Statius lib. 6. Theb. Cætera pars Lyciis gaudet contenta pharetis.

Medea. Marullus: Non tot spicula Medicis pharetis.

Purpura.

In *Melibœa* vrbe Thessaliæ, claruit vsus purpuræ. Verg. lib. 5. *Æn.* Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.

Plinius ait in *Laconia* purpuram optimam fieri consueuisse. Horat. Nec Laconicas mihi Trahunt honestæ purpuras clientes.

Bombycinam vestem texere Paphila Platis filia in *Coa* insula prima docuit. Martialis: Nec Coæ referunt iam tibi purpuræ.

Tyros. Tibullus, Illi selectos certent præbere colores, Africa puniceum, purpureūque Tyros. Idem: Vellera det fuccis bis madefacta Tyros.

Sidon & *Ancon*. Syllius lib. 8. Stat fucare colus, nec Sidone vilior Ancon.

Plinius de *Carthagine* loquens, Nunc omnis (inquit) nobilitas conchylio, atque purpura constat.

Purpuræ pisces habent *Sigæum* & *Lectum* Idæ promontoria.

Placentis.

Picentes pane laudantur, quem conficiebant ex halice materia macerata. Hic ob duriciâ frangi non poterat, nisi lacte mulôve mollitus. Martialis: Picentis Ceres niueo sic nectare crescit, Vt leuis accepta spongia turgit aqua Pamphilus: Non halicæ panes, non quas tibi terra placentas Picerinâ dedit.

Pyramidibus.

Pyramides lapideæ fuerunt structuræ in *Ægypto*, quas reges sumptu maximo erigebant, aut in ostentationem diuitiarū, aut in vsum

vsum sepulturæ, aut ad excitandum populi torporem. Earum vna c c l. x. millibus hominum, viginti annorum spatio constructa fertur, tanta quidem rerum prodigētia, vt in Raphanos, allium & capas (quibus operarij vescēbantur) m d c c. talēta erogata sint. Martialis: Barbara Pyramidum fileat miracula Memphis.

Procellis.

Syrus, *Charybdis*, *Scylla*, *Malea*, *Capharenum*, marina dicuntur pericula, procellis frequentibus agitata Paphilus, Pêrq; procellotas Syrtēs, per saxa *Maleæ*, Per mare, quod rapido vortice *Scylla* trahit.

Pectinibus.

Pectines pisces sunt lati quibus abundat *Tarentum*. Horat. Pectinibus patulis iactat se molle Tarētum Plin. ait laudatissimos esse pectines Mitylenis. in *Ægypto* verò pectunculos.

Pecore.

Phyllos regio *Arcadiæ*. Stat. lib. 4. Theb. Aptior armentis Mydeæ, pecoroque Phyllos.

Tartari populi, quum frugibus careant, pecore tamen abundat. Et quoniam aquarum sunt pauperes, equinum sanguinem bibūt.

Sclau regionem habitant adeo feracem, vt bis in anno grauidas habeant pecudes, quæ quater tondentur.

Volaterranus ait *Pannoniam* pecoribus & vitibus abundare, sed olei pauperem esse.

Orchomenos vrbs *Arcadiæ*. Polymelos à pecoris copia nomen meruit.

Angli pecore abundant, lanisque mollissimis, quoque uersus exportatis. Viuaria animalium ad tria millia in tota insula cernuntur, inquit *Volaterranus*.

Pabulis.

Moravia sterilitatem olei, & vini, pabulorum, frumenti, pecorisque abundè pensat.

Erythrea insula Hispaniæ tantæ est foeciditatis, vt oporteat pecudes pabuli copia, excreatione sanguinis purgari. Cuius rei causa finguntur quæ de Geryonis armentis dicuntur.

Plin. ait nihil esse laudatius *Germania* pabulis.

Pernis.

Pernæ pisces de genere concharum, frequentes sunt circa *Pontias* insulas.

Phymithio.

Phymythium, seu *Cerussam* parit *Rhodos* insula.

Pumicibus.

Pumices dicuntur lapides ex ossi anne, euigadis corporibus aptissimi. Laudantur in *Melo*, *Seyro* & *Æolis* insulis. Reperiantur & in *Sicilia*

Sicilia nigri coloris.

versicis.

Perfica dicuntur à *perside* regione his abundante, Habet *Aegyptus* Perficum arborem similem pyro.

Paliuro.

Paliuro arbori Cyrenaica regio suam postponit Loton.

Pisana.

Pisana Potioni (cuius laudibus Hippocrates volumen vnum dicauit) bonitas præcipua *Vitensis* in *Aegypto* fit ex hordeo.

panico.

Panico cibo præcipue vtitur *Aquitania*. Pontica gentes nullum panico præferunt cibum.

Portu.

Aulis vrbs Bæotie portū habuit quingentarum nauū capacē. Strabo ait *Anthedonem* Bæotie urbem portuosam esse.

Munychia vrbs Atticæ habuit stationem ccc. nauū capacem. De *Lycia*, Seneca in The. Tutāq; crebris portubus Lyciam videt.

Pardis.

Pardos in *Africa*, *Syria*que esse creberrimos, ait Plinius. Capiuntur & in regione *Mauritanie*. Sunt & in *Caria* ac *Libya* prælongi admodum animo imbelles, saltu agiles, pelle adeo dura, vt ferro non cedat.

Prifibus.

Priftes pisces sunt in mari *Indico* cc. cubitorum.

Platanistis.

In *Gange* reperiuntur *Platanistæ* pisces xv. cubitorum.

Phenice.

Phœnicæ auem annis 690. viuentem sola fert *Arabia*. *Claudianus*: Hæc fortunatus nimium *Titanus* ales Regna coli, Solisque plaga defensus iniqua possidet intactas agris animalibus oras.

Palumbibus.

In agrum *Volaterranum* Palumbes quotannis aduolant è mari.

Psyttacis.

India *Psyttacum* mittit, auem humanæ vocis docilem. *Claudianus*: Et si qua loquendi Gnara coloratis viridis defertur ab Indis. Nunc etiam aduehantur ex *Lustrania*, insulisque *Æthiopicis*.

Phaleridibus.

Phalerides aues habet *Parthorum Seleucia*. Aquaticarum laudatissima Asia.

Phalacrocoraces aues Balearium insularum sunt peculiare:

pellibus.

Ex *Tana*, Veneto, um castello, exportantur pelles & mancipia, quæ.

quæ *Sarmatæ* mercantur, vocantque Carcasos.

Panibus.

In *Scolo Bæotie* vico laudatissimi fiebant panes.

Palamidibus.

Pelamidum piscium copiam habent *Alyxones* populi. Strabo ait etiam reperi in angustiis *Byzantij*.

Peloridibus.

Pelorides pisces dicuntur, à *Peloro* promontorio, vbi scatent.

Peponibus.

In *Campania* *Pepones* optimi spontè proueniunt.

Petroselino.

Optimum *Petroselinum* veniebat quondam ex *Macedonia*.

Paphagis.

Habet *India* *paphagum* animal duplo magnitudinem equi excedens.

Perdicibus.

Theophrastus dixit *perdices* esse in *Paphlagonia* duplici corde.

Palestra.

Fuerunt *Spartani* clarissimi pugiles, & *palæstritæ*: *Propert.* Multa tuæ *Spartæ* miramur iura *palæstræ*.

Aliis rebus.

Parthenium pigmentum habet *Ægyptus*.

Purpurissum colerem India.

Panacem herbam *Clitorus* mons.

Panacem vnguentum Arabia.

Philoginon gemmam. *Porphyritem* lapidem, *Perseam*, arborem *Ægyptus*.

Phatagam animal, *Porphyrum* serpentem India.

Panorpum auem Galatia.

Pardialim & *Perseum* pisces Mare rubrum.

Populo, & diuersis rebus abundat *Parthistorum* *Lutetia*.

Quercubus.

Chaonia pars *Æpyri*, glandibus abundat, & *quercubus*. *Ouid.* lib. 10. Vmbra loco venit, non *Chaonis* absuit arbor. *Dodona* (sylua *Æpyri*. Val. Flac. lib. 1. Arg. *Dodonida* quercū Ingreddior. *Syllius* lib. 3. Implet fatidico *Dodonida* munere quercū. *Ossa* mōs *Thessaliæ*. Valer. Flac. Fleuit vbi *Ossæ* captaret mūnera quercus.

Racemis.

Cæcubum oppidum in sinu *Caietano* terras habet optimi vini feraces. *Horatius*: *Cæcubum*, & prælo dominam *Caleno* Tu bibes uiam.

Timolus mons *Lydiæ*. *Ouid.* lib. 4. de Ponto. Africa quot segetes

getes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sycion baccas.
Methymna. Ouid. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Rhombis.

Adria, seu mare Adriaticum. Iuuenalis Satyra 4. Incidit Adriaci spatium admirabile Rhombi.

Rhombitem Ptolemæus ait esse fluium post Mæotidæ à Rhomborum frequentia nominatum.

Plinius ait Rhombum *Rauennæ* esse laudatissimum.

Rosis.

Pæstum oppidum in Lucania bis in anno fructus quosdam, & in his rosas parit. Vergilius Libro 4. Georgic. Biferique rosaria Pæstus. Idem de rosa: Vidi Pæstano gaudere rosaria cultu.

Pangæum quoque montem rosis feracem esset docet Plinius libro 21. capite 4.

Abundat & *Campania* optimis rosis, quibus præcipua dignatio. His Plinius addit *Prænistinam* & *Milestiam*. Est etiam *Cyrenis* odoratissima rosa.

Resina.

Resina humor est fluens ab arboribus, etiam in eisdem residens. Plautus *Ægyptiam* probat in Mercatore dicens: Resinam ex melle *Ægyptiam* vorato, saluum feceris.

Raphanis.

Raphanus herba est seu radix comestibilis, tã frequens & nobilis apud *Delfos*, vt ex auro dicatur. Beta ex argento, Rapum ex plumbo: Equat in *Germania* infantum puerorum magnitudinem. In *Ægypto* Raphani sparguntur nitro vbi sunt suauitate præcipui.

Lacedæ quoque populi Atticæ raphanorum habent copiam. Apud eos moris erat, vt qui fuisset in adulterio deprehensus ignominiosas pœnas daret, impactis in pudendam corporis partem raphanis, qui ibidem crescunt mira magnitudine.

Rapis.

Plinius libro 18. dat palmam rapis, in *Nursino* agro nascentibus.

Reseda.

Reseda herbarum collectiones, inflammationesque decutientem habet *Ariminum* magno prouentu.

Riuus.

Methone vrbs riuus abundat. Seneca in Troade, An frequens riuus leuibus Methone?

Serpentibus.

Ophiusa insula dicta est à multitudine serpentum. Ophis enim Græce serpentem significat. Vnde Ophiogengæ populi in Hellesponto,

lesponto, qui serpentum ictus tactu leuant, & imposita manu, corporis venena extrahunt.

Mauritania. Horatius: Nec Mauris animo mitior anguib.

Libya. Syllius: Terga damus, Libycisque parem non esse fatemur Anguib.

Africa. Horat. lib. 1. Ser. Canidia afflasset peior serpentibus Afris, *Simessa* vrbs Campaniæ. Ouid. lib. 15. Vulturinus, niueisque frequens *Simessa* colubris.

Cinyphus fluuius est Libyæ inter duas syrtis, capris & serpentibus abundans. Pamphilus affert Cinyphii caput colubri.

Cande populi orientales serpentibus vescuntur. Vnde & *Ophiophagi* vocantur. Neque est alia regio earum fertilior. Plinius.

In *India* serpentes in tantam adolefcunt magnitudinem, vt solidos hauriant ceruos, taurisque.

Tanti sunt & apud *Rhindacum* amnem in Ponto, vt superuolantes, quamuis altè, perniterque, alites haustu raptas absorbeant.

Constat apud *Bragadam* fluuium serpentem centum & viginti pedum longitudinis à regulo interfectum. Quod est argumentum maximos ibidem nasci.

Sulphure.

Nascitur (inquit Plinius) sulphur in insulis *Æolis* inter Siciliam & Italiam. Sed nobilissimum in *Æolo* insula. In Italia quoque inuenitur in *Neapolitano*, *Campano*que agro, & collibus qui vocantur *Leucogabi*. Volaterran. ait nunc fossile sulphur esse in agro Volaterrano. *Nar* quoque fluuius aquas habet Sulphureas. Ausonius: Fluminibusque Italis præponens sulphureus *Nar*.

Segetibus.

Apud *Cinyphem* Libyæ fluuium magna est frugum copia. Vnde Ouid. Cinyphæ segetis citius numerabis aristas.

Multis testimoniis constat Libyæ & Africæ segetibus abundare. Mantua in Syluis, Vbi Libyæ segetes, vbi *Goofia* Vina. Ouid. lib. 4. de Ponto: Africa quot segetes quot Tmolia terra racemos. Ab hac rerum copia, Cererem Agri Libyssam vocant autore Festo.

Gargarus mons Phrygiæ. Ouid. Gargara quot segetes, quod habet Methymna racemos.

Scaris piscibus.

Scaros pisces habet *Carpathium* mare. Horat. Non me Lucina iuuerint cœchylia, Magisve Rhobus, aut Scaris: Si quos Eois intonata fluctibus. Hyems ad hoc vetat mare. Eois fluctibus dixit, id est. Orientalibus, propter mare Carpathium. Hunc piscem Opatrus Melipertius præfectus classis sub Claudio principe, è Carpathio inuexit. Numeratur autem inter cibos electiles. Varro apud Gellium

testis est Scaros *Cilices* omnium esse præstantissimos.

Sagittis.

Sequentia loca incolae habuerunt peritissimos sagittarum, *Creta*, Verg. in Cyri, Attica *Cretæ* sternebat rura sagitta.

Lycia, Verg. lib. 8. Ille mihi insignem pharetram, Lyciâsq; sagittas Discedens, pharetramque auro dedit intertextam.

Cydon vrbs *Cretæ*, Statius lib. 7. Theba. *Cydonæas* anteibunt gesa sagittas.

Gortyna Luca, lib. 6. *Dictæa* procul ecce manu *Gortynis* arundo. Idem: Nec Eois peior *Gortyna* sagittis.

Dictæ, Syllius lib. 13. *Dictæa* per auras *Tranat*, & in medium perlabitur vrbs arundo.

Parthia, Mantuanus in *Alphonso*: Nec *Parthica* tanto Agmine per cœli nubem se fundit arundo. Hac ratione *Catullus* *Parthos* vocat sagittiferos.

Eriþra, seu *Eriþræ*, *Sidon*. Fortè sagittiferas *Euam* populatus *Eriþras*, De *Orientalibus* populis, *Flac.* lib. 5. Quos neq; *Iber*, neq; *tuta* suis *aurora* sagittis sustinet. Per *auroram* intelligit *Orietales*.

Sarissæ.

Sarissæ dicuntur hastæ *Macedonum*, *Ouid.* lib. 12. Qui clypeo gladioque, *Macedoniæque* *Sarissæ*, *Lucan.* lib. 8. *Primi* *Pellæas* arcu fregere *Sarissas*.

Smaragdus.

Smaragdo gemma viridi, & oculorû acie recreante abundat *Eriþra*, & *Scythia*, *Claud.* Inter *Eriþræos* surgentia colla *smaragdos*.

Reperitur etiam in *India*, & *Cypri ærifodinis*, *Plinius* ait *Ægyptorum*, *Scythicorûq;* *smaragdorû* tantâ esse duritiem, ut nequeant vulnerari. Ait & *Scythicos* omnium esse nobilissimos.

Sistrum.

Sistrum tinnulum est instrumentum, ab *Ægyptiis* repertum, quo utebatur in sacris *Isidis*, unde *Sistrati* *Ægyptij* dicuntur, *Mart.* *Ligneri* fugiunt calui, *sistratæque* turba, *Ouid.* lib. 3. *Eleg.* Quid nunc sacra iuuant, quid nunc *Ægyptia* profunt *Sistræ*?

Saccaro.

Saccarum dicitur mel in arundinibus collectum instar gummi candidum, & dentibus fragile, *Saccarum* autem fert *Arabia*, sed audacius *India*.

Stanno.

Cassiterides decem sunt insulæ in *Hispania*, ex quibus effodiunt *Stannum*, quod *Cassiterum* appellatur, *Diodorus* ait *venam stanni* esse in *Britannia*, iuxta *Helenum* promontorium, quod nunc *Cornubiam* vocant.

Saxis.

Saxis.

Mantuanus *Apenninum* saxolum, *Pamphilus* *Ceraunia* scopulosq; *Calentius* *Pelion* lapidosum vocant, quod ea loca *saxis* abundet.

De *Erice* monte *Siciliæ* *Seneca* in *Medæa*, Quæcunque generat *inuius* *saxis* *Eryx*.

Stamine.

Pergamus *Attali* regia, *Memphis*, & *Babylon* vrbes ingeniosæ fuerunt in texendis staminibus. *Politianus* in *Rust.* Textile nec tenero sub tegmine fulgurat aurum, *Spirates* referens vultus, quæ *Pergamos* olim *Artifici* descripsit acu, quæ *stamina* *Memphis*, Quæ *Tyros* & *Babylon* radio pinxere sonanti.

Sale, & Salinis.

Hammanientes *Cyrenaicæ* regionis populi domos *sale* montibus suis exciso ceu lapide construunt.

Sunt etiam in *Saxonia* *Salinæ* vberimæ, & *argentifodinæ* ab *Othone* primo inuentæ.

Alos vrbs *Achaia*, à *sale* ibidem reperto meruit nomen. In *Ormeno* monte *Indiæ* quum *sal* eruitur, & instar lapidum cæditur, fertur postea renasci mira vbertate.

Apud *Cyprum* *sal* *hammoniæ* dicitur, quod in arena reperitur. *Bisuntium*, vrbs est *Burgundiæ*, in cuius agro duo sunt fontes, alter aquæ dulcis, alter unde *sal* igne densatum conficiunt, candore præstans, & maximum eius gentis vestigal.

Tarentini *sale* abundant cædidissimo, atque fossili, quem *Plinius* ait esse omnium suauissimum.

Apud *Bactros* amnis *Ochus*, & *Iaxartes* ex apposis montibus deferunt *salis* ramenta.

Sunt & in *Africa* lacus turbidi *salem* ferentes. In *Carris* *Arabie* oppido muros domosque massis *salis* faciunt, aqua ferruminantes. *Salicibus.*

Amerina vrbs *Vmbria* fuit quondam *salicibus* ferax, *Vergi.* Atque *Amerina* parat lentæ retinacula viti.

Setabo.

Setabum genus est lini, sudariis aptissimi, & tenuitate præcipui, quo abundat *Hispaniæ* vrbs *Setabis* nomine. *Catullus*: Nam sudaria *Setaba* ex *Iberis* miserunt mihi muneri *Fabullus* & *Verannius*.

Sparto.

Spartum herba est in *Hispania* frequens, qua optimum etiam conficitur linum. *Strabo* ait in *Hispania* capum esse *Spartarium*, à *Sparti* multitudine nuncupatum.

Scombris.

Scombraria insula est, vel promontorium contra *Africam*, scôbris

piscibus abundans. Vnde nomen tractum.

Saliunca.

Saliuncam herbam breuicem & foliosam multæ suauitatis gignit Pannonia, & Norica.

Suibus.

Sues in Arcadia adeo saginantur, vt Plinius scribat Soricem in corpore cuiusdam præpinguis nidificasse.

Struthiocamelis.

Struthiocameli aues sunt in Africa & Aethiopia, tantæ magnitudinis, vt altitudinem hominis insidentis equo superent, & celeritate vincant.

Salmonibus.

Salmo fluuiatilis in Aquitania, præfertur marino.

Samplicio.

Samplicus herba est Mytilenis plurima, qua optimum cõficitur oleum, quod Samplicinum dicitur.

Speculis.

Optima specula olim fiebant Brundisij, stanno & ære mixtis. Auctor Plinius.

Signis.

Rhodi LXXIII. millia signorum fuisse, Mutianus apud Plinium testis est.

Sinopide pigmento.

Sinopsis primū inuēta est in Ponto. Inde nomē a Sinope vrbe. Nasctur in Aegypto, Balearibus, Africa, sed optima in Leno & Cappadocia.

Siliqua.

Siliqua arbor nascitur frequens in Syria, Ioniæque, & circa Gnydon, atque in Rhodo semper comantibus folijs.

Sylus.

Maris rubrum, & totus Orientis Oceanus refertus est syluis.

Tylos quoque insula maris Persici, quæ spectat Orientem.

Subere.

Suber præcipuè nascitur circa Elidem, aut Spartam Plinij temporibus nascebatur in Italia.

Scirpis.

Auari mappalia sua tegunt scirpis, tanta eorum multitudine affluunt. His & nautæ in Pado vellicant.

Stipulis.

In Leborino Campaniæ agro tanta est stipularum crassitudo, vt eis ligni vice vtantur.

Serpillo.

Plin. lib. 19. ait montes Thraciæ scaterere serpillo.

Spon-

Spongiis.

Spongiæ mollissimæ sunt circa Lyciam, in Helleponto asperæ, densæ circa Malacam.

Aliis rebus.

Sarcocollam parua arboris lachrymam habet Persis.

Sandaracam pigmentum Topazos siue Topazonos & Rubri maris insula. Selenitæ gemmam Arabia. Sesanum frugem India. Syoperdicem autem perdice minorem, Antiochia. Synthicen herbam Bœotia. Stachadem herbam odoratam Stœchades insulæ.

Syderitem gemmā Arabia. Silurum piscem Nilus. Scorpiones, Africa.

Terebinthis.

Oricos, seu Orithos ciuitas est iuxta Epyrum abundans Terebintho arbore quæ propterea vocatur Orithia. Verg. lib. 10. Inclusum buxo, aut Orithia Terebintho Lucet ebur.

Syria quoque habet Terebinthum, maximè in Damasco.

Talpis.

Talpis scatet tota Bœotia, præterquàm Coronea vrbs, vbi nec gignuntur, nec allati viuunt.

Plinius ait talpas in Orchomeno cuncta subruere.

Thure.

Sabæa regio Arabiæ, & tota ferme Arabiæ abundant thure. Plinius: Sabæi Arabum propter thura clarissimi. Val. Flac. li. 6. Argos. Hac quoque thuriferos felicia regna Sabæos. Vergilius lib. 1. Æneid. Centumque Sabæo Thure calent are. Idem: India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.

Minæi Arabiæ populi, primi commercium thuris fecere, maximeque exercent.

Abundat etiam thure Panchæia regio Arabiæ. Lucr. lib. 2. Aræque Panchæos exhalat propter odores.

Thure quoque nobilis est Libanus, mons Phœniciæ. Ausonius, Florum spirat odor, Libani cœu montis honor thus.

Topazio.

Topazio lapide pretioso abundat Topaxios insula maris Rubri, à qua & nomen sumpsit. Reperitur & in Arabiæ insula, quæ Chytis vocatur.

Testudinibus.

Scribit Plinius in Taprobane insula tantam plerisque in locis testudinum reperiri multitudinem, vt earum superficie contegantur habitantium familia.

In Carmania angulo sunt Chelonophagi (inquit Plinius) testudinum superficie casas tegentes, & carne videntes. Sunt & in Africa plurimæ.

Testudines tantæ magnitudinis habet *Indicum* mare, vt singulæ riu superficiæ habitabiles casæ integantur, atque inter insulas rubri præcipuè maris his nauigent cymbis.

Trogodyta cornigeras habet, vt in *Lyra* annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando, remigio se adiuvant.

Tædis.

Tæda arbor, nuptiis quondam sacra frequens est in *Calabria*.

Thapsia.

Thapsia ferula syluestris, nomen sumpsit à *Thapso* insula, in qua abundat,

Tigris.

Reperiuntur tigres in India apud *Prasios* populos, magnitudine duplici, quàm sit Leo. Iuena. Indica Tigris agit rapida cum Tigride pacem.

Sunt & frequentes in *Hircania*, & *Armenia*, quæ propterea *Hircanæ* & *Armenicæ* dicuntur à poetis. Vergilius: Daphnis & *Armenias* curru subiungere Tigres Instituit.

Dicuntur & *Gangetica* à Gange. Ouidius libr. 6. Met. Nec mora traxit Icy, veluti *Gangetica* cernua: Lactentem sætum per sylvas Tigris opacas,

Eadem ratione dicuntur *Caucasæ* à Caucaſo môte Scythiæ. Syllius: Caucasum lustrans virgato corpore Tigrim.

Et *Caspia* à Caspia Scythiæ regione Claud. Si tu sancta Ceres, & te non Caspia tigris Edidit.

Parthica à Parthia. Idem: Quem Parthica tigris velat.

Prope *Niphatem* Scythiæ fluuium sunt etiam tigres. Sido. Aut vt Tigriferi phætrata per arua Niphatis.

Tarandis.

Tarandum animal tauri magnitudine, & pelle versicolore (qua scuta si unt) fert *Scythia*.

Torsionibus.

Torsio piscis est similis Delphino præterquam rostro. Hunc gignit mare *Ponticum*.

Thrisis piscibus.

Thrisas in *Tyberi* fluuiio laudatissimas reperiri scribit Plinius. Has in *Aegypto* circa Meroë stagnum, coloni flebilibus numeris escæ vice deceptas expiscantur.

Thynnus.

Strabo ait Thynnos pisces miræ magnitudinis in *Hispania* reperiri eosque glande velci prodit.

Thriciis.

Thriciæ pisces sunt frequentes in *Istro*, ex quo quum in mare vene

venerunt nunquam postea remeant.

Thymallo.

Thymallum piscem magnitudine cubitali gignit *Ticinus*, Italiæ fluuius.

Tuberibus.

Tubera poma, seu cibi in magnis olim deliciis fuerunt, Asiæ nobilissima extiterunt circa *Lampsacum*, & *Alopeconesum*. Græciæ vero circa *Elidem*. Præstant *Africana*. De his Martia. Rumpimus altricem tenero de vertice terram Tubera: Boletis poma secunda sumus.

Tela.

Aufonius talem commendat *Persicam*, vbi ait: Laudet Achæmenias Orientis gloria telas, Molle aurum paliis Græcia texe tuis.

Comendatur *Aegyptia* ob præcipuam lini bonitatem, vel quod multis liciis (quæ polimita dicuntur) texere docuerint. Lucanus libr. 10. Vt mos est Phariis miscendi licia telis.

Serabis vrbs Hispaniæ tela claruit. Syllius libr. 3. Atq; altrix celsa mittebat Serabis arce, Serabis & telas Arabum spreuisse superbas, Et pelusiaco filum componere Nilo.

Tauris.

Clitumnus fluuius est *Vmbriæ*, cuius aqua pota candidos boues (qui ibidem sunt frequentes) reddit. Statius libr. 1. Syl. Aut præstet niueos Cliturna noualia tauros.

Meuania oppidum est *Vmbriæ*, Clitumno fluuiio propinquum, ferax taurorum & armentorum. Lucan. libr. 1. Est qui tauriferis vbi se Meuania campis Explicat.

Taxus.

Taxus arbor est feralis baccas proferens venenatas, à qua toxicum velut taxicum appellatur. Frequens est in *Hispania* & *Corfica*. Vnde Verg. Sic tua Cynæas fugiant examina taxos. Plinius ait, Arcadiæ taxos tam præsentis esse veneni, vt si quis sub iis dormiat, cibumve capiat, statim moriatur.

Tapetibus.

Alexandria & *Assyria* tapetibus clauerunt, qui inde Assyrii & Alexandrini vocantur. Statius libr. 2. Thebaid. Fuderat Assyrii extincta tapetibus alto Membra thoro.

Thermis.

Baiæ ciuitas est Campaniæ, in cuius agro calidæ sunt aquæ ad voluptatem & varios morbos aptissimæ. Vnde & thermæ Baianæ celebratæ sunt.

Targoni, & Trogeta.

Tragonis, seu Rhagion, herba nascitur in *Creta* tantum insula in

maritimis, lunipero similis, & semine, & folio & ramis.
Trogetes arbor nascitur in inferiore *Cyrenaica* parte.
Thymo.

Thymus, seu *Thymum*, herba est apibus gratissima, qua abundat *Hybla* & *Himettus*. Verg. in Buc. Nerine Galatæa, thymo mihi dulcior *Hyblæ*. Mart. lib. 5. *Hyblæ* madidas thymis placentas.
Tritico.

Plinius ait *Bixantium* Africae campum centenos quinquagenos tritici modios reddere. at quoniam illa Augusto ex vno grano quadringenta paucis minus germina, & c c x l. stipulas Neroni ex vno grano.

Cum centesimo quidem & *Leontini* Siciliae campi fundunt. Sunt imprimis feraces tritici tota *Beotia* & *Aegyptus*.
Tribulis.

Thracia tantam habet tribulorum copiam, ut eorum foliis equos saginent, qui ad *Strymona* habitant.

Tragelaphis.
Tragelaphi animalia iuxta *Phaonem* Colchorum amnem, nec alibi nascuntur.

Turdus.
Idem ait Turdos frequentes in Germania cerni, maxime hyemis tempore.

Vasis.
Habet *Samos* insula figulinum lutum, consiciendis vasis (quæ in æsculentis laudantur) aptissimum. Vnde Tibullus libro. 2. At tibi læta trahant Samia conuiuia testæ.

Cumæ quoque ciuitas Campaniæ vasis olim terreis gloriabatur. Idem Tibullus: Fictæque Cumana lubrica terra rota.

Corinthus vrbs Græciæ, prima toreumatū, vasorumque luxuriam commenta est, quæ Corinthia propterea dicuntur, & eorum amatores Corinthiarij. Suetonius in Augusto: Pater argentarius, ego Corinthius. Statius: *Ætæa*; ab Isthmiacis auro potiora metallis.

Venenis, & herbis venenatis.
Abundat venenis, & herbis veneficis *Theffalia*. Tibullus libr. 2. Quicquid & herbarum *Theffalia* terra dedit. Propertius libr. 1. Et bibere è tota toxica *Theffalia*. Luc. li. 6. *Theffalia* quinetiam tellus herbæque nocentes Rupibus ingenuit. Ouid. li. 3. Nam mea *Theffalico* linguent deuota veneno Corpora.

Pontus quoque veneficis abundat herbis. Verg. in Buc. Has herbas, atque hæc Ponto mihi lecta venena, Ipse dedit Mœris, nascuntur plurimo Ponto.

Colchos, & Iberia sunt etiam feraces veneni. Horatius. Herbæque, quas

quas Colchos & Iberia mittit venenorum ferax.

Scythias Stat. lib. 4. Thebaid. Et Scythicis quoties armata venenis Colchis aget.

Athras vrbs est *Theffalia*, itidem veneni ferax. Valerius Flac. li. 6. Argon. Quamuis Athraccio Lunam spumare veneno sciret.

Citæa vrbs fuit Colchorum, veneficis famosa. Proper. lib. 1. Tunc ego crediderim vobis & sydera, & amnes Possent Citæinis ducere carminibus. Vnde & maga Citæis ab eodem vocatur li. 2. vbi ait, Non hic herba valet, non hic nocturna Citæis, Non per Medææ gramina cocta manus.

Phasis fluvius Colchorum. Ouid. Quid te Phasiacæ iuuerunt gramina terræ?

Vellere.
Seres populi sunt orientales, apud quos arbores sunt, non folia solum, sed lanam quoque tenuissimam proferentes, ex quarum frondibus, canicem depectunt aqua perfusam, & ex vellere vestimenta conficiunt, quæ vocantur Serica. Ver. li. 2. Georg. Velleræque ut foliis depectunt tenuia Seres. Proper. lib. 1. Quid releuant variis Serica textilibus?

Miletus vrbs Ionæ, Lanarum & vellerum præstantia, magnam quoque meruit laudem. Martial. Nec Miletus erat vellere digna ruo. Horatius li. 1. Epist. Alter Miletum cane peius & angue Vitabit chlamydem. Verg. li. 3. Georg. Quamuis Milesia magno Vellera mutantur, Tyrio imitata coloris.

Vestibus.
In *Pellene* Achaia ciuitate diuersæ vestimentorum formæ fieri cōsueuerūt. Vestes Pellenicæ adeo nobiles fuerūt, ut in Iunonis ludis ac certaminibus victori Lacerna Pellenica præmij vice daretur.

Vlmis.
Pteleon vrbs *Theffalia*, nomen habuit ab *Ulmorum* frequentia.

Vitulis.
Sunt qui velint *Italiam* à taurorum, bouum, vitulorumque multitudine & præstantia nominatam. Græci enim (inquit Gellius) Italos vocant vitulos.

Vrbibus.
In *Creta* insula centum fuerunt vrbes. Ouid. li. 6. Fama noui centum Cretæas forsitan vrbes Implesser monstri. Idem in Episto. Non ego te Crete centum digesta per vrbes Aspiciam.

Aegyptij regnante Amasi viginti millia urbium habitauerunt. In *Bactrianis* mille vrbes fuerunt, in *Italia* septingentæ.

Taracoenfis Hispania continet oppida c c x i i i. Polybius scribit trecentas *Celiberorum* vrbes à Tiberio Græ-

cho expugnatas.

Viuariis.

Viuaria animalium (inquit Volaterranus) ad tria millia in tota Britannia insula cernuntur.

Vrtica pisce.

Vrtica piscis adhærens scopulis frequens est in Chalcide Euboicæ.

Vnguentis.

Vnguentum Rosaceum optimum est apud Phaselidem, Neapolim & Capuam: Crocinum in Cilicia & Rhodo: Nardinum, apud Tarsum: Oenanthinum & Omphacinum apud Cyprium: Adramitinum, Amaranthinum, Cœum, Melinum, Metopium, Mendesium, in Ægypto: Iridis optimum apud Elidem. Fuit & Agathusa insula vnguento nobilissimum earum, quæ Sporades dicuntur. Idem Syria. Propert. lib. 2. Quum dabitur Syrio munere plenus onyx.

Antiquitus laudatissimum fuit vnguentum in Delo insula. Terrarum omnium accommodatissima vnguentis est Ægyptus. Ab ea Campana est proxima copia rosæ. Bathylli populi, Cyprii, Cyziceni, Corinthij, vnguentis madent.

Vrsis.

In Mysia vrsi sunt albi tanto infecti veneno, ut canes venantes solo afflatu perimant.

Apud Rhoxolanos & Lituanos maximi capiuntur vrsi, qui mansuefacti regibus sunt in deliciis.

Vri.

Vri animalia sunt magnitudine tauri, quæ in Germania syluis reperiuntur.

Vlulis.

Vlulæ in Borsippa, Assyriæ ciuitate, miræ magnitudinis, ac cibo expetitæ inueniuntur.

Ventis.

Gonoessa, Ætolia ciuitas, perpetuis ventis agitur. Seneca in Troade, An carens nunquam Gonoessa vento.

Vnionibus.

Vniones gemmæ reperiuntur in Gange. Mantuanus: Vnióque ingenti candens Gangeticus orbe.

Vitro.

Plinius ait Sidonem vitri officinis quoddam fuisse nobilem. Idem lib. 5. Sidonem vocat vitri artificem.

Vitra fiunt in India è crystallo. Et ob id nulli cõparatur Indicũ.

Vnedonibus.

Iuba apud Plinium testis est Vnedones arbores esse in Arabia quinquagenũ cubitorum altitudine.

Vicis.

Habuit insula Taprobane vicos 700. quos pagos dicimus.

*Vulturibus.**Vulturibus.*

Vultures non aliorum dicuntur Caucaei, quàm quod in Caucasio abundant. Verg. in Buc. Caucasasq; refert volucres, furtumq; Promethei. Hinc orta poetarum fabula de Prometheo, quem ibidem rodi & à vulture fabulantur.

Vluæ.

Padusa fluuius Rauennæ vicinus plurimum habet vlux. Mantuanus: Et vluiparæ tellus vicina Padusæ.

Vino & vitibus.

Tmolus mons Lydia, Falernus, & Massicus Campaniæ, Aulon Calabriæ optimo abundant vino. Tmolus: Syllius lib. 7. Atque ex illo tempore diues Tmolus. Ouid. lib. 6. Metamorpho. Deseruere sui nymphæ vineta Timoli. Falernus. Varro: Quod far comparandum Campano? Quod triticum Appulo? Quod vinum Falerno? Tibull. Nunc mihi fumosos veteres proferre Falernos. Massicus: Horat. Est qui nec veteris pocula Massici. Verg. lib. 7. Vertunt felicia Baccho Massica. Aulon: Horat. Et amicus Aulon Fertilis Baccho minimũ: Falernis inuidet vuis. Martialis: Nobilis & lanis & Baccho fertilis Aulon, Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Gaurus quoque mons Campaniæ, vinum habuit laudabile, ut Falernus.

Commendatur & vinũ Lesbium. Proper. lib. 1. Lesbia Mentoreo vina bibas opere. Horat. Hic innocentis pocula Lesbij Duces sub ymbra. Aristoteles (ut scribit Gell. lib. 12.) agrotans gustato vino Rhodio, inquit, Firmum hercle vinum, & iucundum. Degustato in de Lesbio, Vtrumq; inquit, oppido bonum, sed suauius Lesbium.

Methymna ciuitas fuit in Lesbo, vini bonitate nobilis. Verg. lib. 2. Georg. Quam Methymna carpit de palmitibus Lesbos. Syllius lib. 7. Ac Methymna ferax, Latiis cessere Falernis.

Cæcubum oppidum Campaniæ commendat etiam vini bonitas. Martialis: Cæcuba Fundanis generosa coquantur amicis. Horat. Cæcubum, & prælo domitam Caleno Tu bibes vuam.

Fuit & in Caleno vrbe Campaniæ vinum generosum. Iuuenalis: Quæ molle Calenum Porrectura viro miscet sitiente Rubetam.

Formiæ vrbs iuxta Caietam, antiqua Læstrygonum sedes fuit nobilis vino. Horat. Mea nec Falernæ Temperent vites, neque Formiani Pocula colles.

Serina vrbs Campaniæ superbit etiam vini bonitate. Mart. lib. 4. Tu Serina quidem semper, vel Massica ponis.

De Surrento Campaniæ oppido, Martialis: Surrentina bibis, nec Myrrhina picta, nec aurũ Sume, dabunt calices hæc tibi vina suos. Habuit & prædulces vuas Alba vrbs Italiæ. Martialis: Hoc de Casa-

Cæsar mitis vindemia cellis Mitit, Iulæo quæ sibi mōte placet,
Fundani etiam commendatur à Fundis oppido Campaniæ.

Martial. Hæc Fundana tulit fœlix Autumnus opimi.

Messana vrbs Siciliæ, à Mamertinis Campaniæ populis habitata optimū ferebat vinū. Martialis: Amphora Nestorea tibi Mamer-
tina senecta. Si detur, quoduis nō me habere potest. Plinius. Quar-
tum curriculum obtrinuere publicis epulis à diuo Augusto Mamer-
tina, circa Messanā in Sicilia genita.

Chios insula maris Ægei, & *Aruisum* in ea promontorium lau-
dantur vini præstantia. Syllius lib. 7. Et Ambrosii Aruisia pocula
succis.

Veientum Ethruriæ oppidum. Horat. Qui Veientanum festis po-
tare diebus. Mart. li. 2. Veientana tuam si domat vua sitim.

Aminea populi fuerunt, vbi nunc est Falernus, quorum regio
Aminæa dicebatur vini feracissima. Ver. lib. 2. Geor. Sunt & Ami-
næa vites firmissima vina.

Thasus insula maris Ægei vinū habuit laudabile. Ver. li. 2. Geor.
Sunt Thasiæ vites, sunt & Mareotides albæ.

Mareotis pars Ægypti itidem Horat. Mentemq; lymphatā Ma-
reotico Redegit in veros timores. Stat. li. 3. Syl. Sparfit Tyrhenæ
Mareotica vina Mineræ. Hoc vinū durat in longam vetustatem.

Naxos insula maris Ægei, à fertilitate vini Dionysia dicta est.
Vnde Pontanus vitigenam eam appellat, dicens: Hæc post vitige-
næ spaciante littora Naxi. Bacchicæ Staius li. 4. Achil. Lemnos,
& à tergo decreuit Bacchica Naxos.

Maronea vrbs Ciconū laudata est vino, quo Vlysses inebriauit
Polyphemum. Tibullus: Victa maronæo fœdatus lumina Baccho.

Methone quoque vrbs in Thracia, nomen habuit à vini copia
Nam Methin Græci ebrietatem vocant.

Tarraco in Hispania, etiam vino claruit. Syllius lib. 3. Dat Tarr-
aco pubem Vitifera, & Latio tantum cessura Lyæo.

Vina apud Græcos celebrata fuere Prænnium Cereri sacrum,
Chium, Thasium, Lesbium, Creticum, & apud Syracusanos Poliū,
Colum, denique & Rhodium.

Celebrantur & alia pleraq; loca vini bonitate, quæ omnia lon-
gū esset recensere. Propterea summatim subiiciamus, quod in cō-
pendium redēgimus ex Plin. lib. 14. cap. 10. Augustus (inquit) Seti-
num prætulit cunctis. Antea Cæcubo erat generositas in palustri-
bus populietis. Secunda nobilitas agro Falerno. Nascitur Gaura-
num in summis collibus, mediis Faustini, imis, Falernum. Albanc
vua sunt prædulces. Surrentina in vineis tantum nascitur, cōua-
lescenscibus maximè probata propter tenuitatem, salubritatemq;
Nam

Nam quæ spissa sunt, non aded profunt morbis. Surrentino medi-
ci nobilitatem dabant. Certat Massica æquæ ex monte Gaurano.
Præponuntur Calena, & quæ in vineis arbutisq; nascuntur, Fun-
dana Augustus præbuit Mamertina; circa Messanā Sicilia genita.
Potulana ab autore dicta etiam laudatur. Retica Falernis tantum
posthabentur à Verg. Hetruriæ palmam Luna habet, Liguria Ge-
nua, inter Pyrenæum Alpēsq; Massilia. Hispaniarū Laletana, copia
nobilioratur. Elegatia verò Tarraconensia, atq; Lauronesia, & Balea-
rica ex insulis Italiæ primis cōferuntur. In summa gloria fuere Tha-
sium, Chiumque ex Chio, quod Aruisium vocant. Item Lesbium
quod sponte naturæ suæ mare sapit Gratia est & Clazomenio.

Quid autem de *Gallicis* dicendum? De quibus veteres nihil fere
scriptum reliquerunt, ne alienæ gentis gloria suam ipsi deprime-
rent. Existimabant, fuliginē, & tenebras suis industum iri, si de no-
stris verba facerent. Sciebant enim terram Gallicam populi
virtute omnium præstantissimam, vini quoque gloria nō esse in-
feriorem, imo & feliciorem multo. Propterea hoc velut cōnien-
tes prætermiserunt: quum tamen sit in confesso Belneisibus, Ni-
uernis, Andegauensibus, Aurelianis, Parrhisinis, meliora non repe-
ri, etiam si exotica omnia conferre libeat.

Sed iam nostræ copię finem fecimus. Nam tametsi cursim o-
mnia, & velut per transennam attigerimus, remque omnem leui
(quod aiunt) brachio excusserimus, satis tamen hæc ipsis etiam
literarum helluonibus fore confido. Quod si quis rem parum ac-
curatè dicat curatam, curret curiosius. Habebit saltem, vbi doctri-
næ suæ, & eloquentiæ nemus exerceat.

LOCA DIVERSIS REBUS CAREN- TIA.

CONGRVM videtur, ut rerum copiam subsequa-
tur penuria. Propterea paucis narrare constitui, quibus
locis quæque res desint, ut animi pascantur varietate,
quæ tantum voluptatis consuevit parere, quantum ci-
borum diuersitas, mentis. Sed iam hanc rumpamus glaciem, &
iter aperiamus lectori.

Insula est Carthaginem versus, *Gaule egolata* nomine, cuius ter-
ra Scorpionem dirum animal Africa necat.

D cuntur & in *Clupea* emori scorpiones.

Nilus vnus omnium fluuiorum nullas expirat auras. Plinius.

Sigaro Arabiæ est insula, quam canes non intrant. Expositique circum litorea, errando moriuntur.

Tenys insulæ Crocodili non adnatant olfactuque incolarum, serpentes fugantur.

Cervos Africa propemodum sola non gignit, nec etiam vrsos.

Asini (quod sint frigoris impatientes) carent Pontus, & Scythia regiones frigidissimæ.

In *Arabia* Suillum genus non viuit in vilo genere maximè in regione Scamitarum populorum.

Mustellæ in *Bæotia* Lebadiam illatæ, solum ipsum fugiunt.

In *Ithaca* lepores illati moriuntur extremis quidè in horribus.

In *Ebuso*, Cuniculi non sunt.

In *Olympo* Macedoniæ monte non sunt lupi. Lupos quoque non gignit *Anglia*, nec aliunde aduectos nutrit.

In *Creta* insula non sunt vulpes, nec vrsi, nec vllum omnino maleficum animal præter Phalangium; Item non sunt cerui, nec apri, nec Attagenæ, nec Erinacei.

Plinius ait in *Africa* nec esse apros, nec cervos, nec capreas, nec vrsos.

Idem ait Cornicem nunquam *Athenis* aspici.

Hirundines *Thebarum* tecta non subeunt, quoniam vrbs illa sæpius capta sit. Nec *Bixæ* in *Thracia* cernuntur, propter scelera Theſci.

In *Creta* insula non sunt Nocturæ, & si qua inuecta sit emoritur. *Rhodis* aquilam non habet.

Larius lacus est Italiæ transpadanæ ad quem Ciconiæ non transiunt.

In *Fidenate* agro iuxta Romam, Ciconiæ, nec nidum faciunt.

Picus Martius negatur esse in agro *Tarentino*.

Perdices non transuolant *Bæotia* fines in Attica.

Non est vlla avis in *Ponto* insula, in qua sepultus est Achilles.

Cerasi in *Aegypto*, nulla cura vnquam potuere gigni.

Hedera non nascitur in *India*, nisi in monte Mero.

In *Aegypto* & *Siria*, reges inopia abietis, cedro ad classes feruntur vi.

Magudaris non provenit in *Cyrenaica* regione.

Thymum herbam apibus gratissimam non habet *Arcadia*.

In *Carina* monte *Cretæ*, mulæ non reperiuntur.

Templum quoque *Herculis*, Romæ non ingrediebantur.

In *Aegypto* non nascitur Hebenus arbor.

Tinæ in *Thracia* & *Phrygia* non nascuntur.

India neque æs, neque plumbum habet, sed gemmis suis, ac mar-

margaritis hæc permutat.

Mures non sunt in *Paro* insula.

Daulis oppidum est non procul Delphis, vbi Lucinia non purit.

Herodotus ait nullos mulos gigni in *Scythia*, propter immen- sum frigus.

Montes non habet *Lusitania*, teste Strabone.

Cic. ait *Anglos* oleo carere, & vino, pro quo ceruicia vtuntur.

Gaulion regio Libyæ serpentes non nutrit.

In *Coronea* *Bæotia* vrbe talpa non gignitur.

AD ILLVSTRISSIMVM MAGNÆQVE

spei adolescentem, & regio progenitum san- guine Franciscum Cluientem

Rauisij Textoris
carmen.

CVr ego nunc laudum præco tubicemque tuarum
Has tibi primitias, atque hæc monumenta laboris
Offero, & inculta fabricatum incude volumen,
Laurigeris Franciscæ, puer gratissime Musis:
Hoc fecere tui mores, & candida virtus,
Quæ quantum surgit numeros mensibus ætas,
Tantum habet augmenti, crescitque augmentibus annis.
Tanta tibi in niueo, tam clara est gratia vultu,
Tantus in ore lepos, tam clara in corpore dotes,
Vt triplex habeat lapidoso in pectore marmor,
Qui tantum specimen non pleno prædicat ore.
Quo sit, ut hos noster numeros tibi mittat Apollo.

Don apud
Don
Don San Jo.
Pague 810 m
A. B.

Don

